

DE PROFEET JOEL.

Het Boek der Profetieën van Joël, den zoon van Pethuël, bevat voorspellingen, die betrekking hebben op het Rijk van Juda.

Van zijn persoon of waardigheid is ons niets naders bekend.

Zelfs de tijd, waarin hij optrad, wordt ons door hem zelve niet gemeld.

Meer dan hoogstwaarschijnlijk trad hij op binnen de eerste 30 jaren van Joas, den koning van Juda, tussen 877 en 847 vóór Christus.

Hij behoort daarom tot de oudsten der Profeten, niet alleen omdat de Profeet Amos zijn profetieën begint met een woord aan zijn Boek ontleend en sluit met gelijke beloften als hij, maar ook omdat van Assyrië of Babylon bij hem geen sprake is, wel van Fenicië en de Filistijnen en van de Egyptenaars en Edomieten als volken, die Gods volk vijandig zijn.

Optredende in een tijd, toen Juda schier verwoest werd door ene schrikkelijke plaag van sprinkhanen, waarmee een grote droogte gepaard ging, maant hij allereerst tot boete, maar komt dan ook met de heerlijkste beloften, niet alleen op uitwendig, maar bovenal op geestelijk gebied, welke de Geest Gods hem ingaf.

Het Boek laat zich in twee gelijke delen verdelen:

Het eerste deel (Hoofdst. 1-2:18) schetst ons de verwoesting onder het volk aangericht, en bevat de redenen tot boete en bekering.

Het tweede deel (Hoofdst. 2:19-3 :21) bevat niet alleen de belofte van wegneming van de oordelen Gods, van de oordelen over de Israël vijandige volken, maar ook van den geestelijken zegen, die over Israël en over alle vlees zou komen.

HOOFDSTUK 1.

AANKONDIGING VAN GODS STRAFFEN AAN DE JODEN.

1. Het woord des HEEREN, dat geschied is (Deut. 18:22) tot Joël (= de Heere is God) 1), den zoon van Pethuël (= eenvoudigheid van God), enen man te Jeruzalem, waarschijnlijk uit een priesterlijk geslacht, ons overigens onbekend.

1) Door dezen naam is de bijzondere roeping van dezen Profeet aangewezen. Even als de Profeet Elia onder Achab het volk door zijn profetisch woord tot den Heere terugbracht, zodat al het volk riep: de Heere is God, de Heere is God! (1 Kon. 18:39), desgelijks heeft ook onze Profeet gedaan. Hij moest het volk tot den Heere, zijnen God leiden, en even als bij Elia, is ook: de roepstem van Joël gelukt.

Volgens den inhoud van het volgende profetische boek is het ontwijfelbaar, dat Joël alleen geleefd en geprofeteerd heeft in het rijk van Juda. Daar echter het opschrift niet, als bij Hosea (Hoofdst. 1:1) de koningen noemt, onder welke de Profeet geleefd heeft, zo zijn van oude tijden af de meningen over zijn leeftijd zeer uit elkaar gelopen. Amos begint zijne profetie met een woord van Joël (Amos 1:2. Vgl. Joël 3:21) en sluit met gelijke beloften (Amos. 9:13. Vgl. Joël 3:18). Daaruit besluiten de meesten, dat hij mede behoort onder de oudsten der kleine Profeten. Tegenwoordig zijn er voornamelijk twee gedachten. De eersten (volgens welke wij ook in de bij 2 Kon. 14:22 enz. ons hebben gericht) plaatsen, daar zij de op elkaar volging der kleine Profeten voor tijdrekenkundig houden, Joël in den tijd der regering van den koning Uzza, en dus ongeveer gelijktijdig met Amos en Hosea. De anderen daarentegen redeneren aldus: Er staan den Profeet Joël twee feiten voor ogen als onlangs geschied; vooreerst de grote overwinning van Josafat over de verbondene vijandelijke legers, die als in een ogenblik Jeruzalem wilden veroveren, en reeds tot op weinige uren voor de stad stonden (2 Kron. 20. Vgl. Joël 3:7), en vervolgens de zware bezoeking onder Josafats zoon, Joram, toen verbondene vijandelijke legers Jeruzalem veroverden, uitplunderden en troepen gevangenen wegsleepten (2 Kron. 21:16 vv. vgl. Joël 3:8-11). Door deze beide gebeurtenissen hebben wij ene vaste grens, over welke Joël niet mag worden geplaatst. Daarentegen horen wij in de profetie geen woord van die latere katastrofe aan het einde van Joas' regering, toen Hazaël, de koning van Syrië, de hoofdstad van het land aanviel, en Joas, zwaar gewond, met alle zijne schatten nauwelijks ene plundering kon voorkomen, terwijl reeds Amos (Hoofdst. 1:3 vv.), om deze daad van geweld aan het Syrische rijk den ondergang aankondigt. Bovendien kent Joël alleen Tyrus en Sidon, de Filistijnen en Edomieten, maar nog geen machtig Syrisch rijk, noch een Assyrisch wereldrijk als vijanden van Gods volk. Diensvolgens heeft Joël na dat ongeluk onder Joram en voor de nederlaag onder Joas geprofeteerd. Bedenkt men echter, hoe onder Joram, zijnen zoon Ahazia en diens verschrikkelijke gemalin Athalia, de Baälsdienst in het rijk heerste, en de dienst des Heeren bijna geheel werd uitgeroeid, terwijl Joël in zijn Boek ene wel ingerichte tempeldienst des Heeren veronderstelt, en gene klacht over afgodendienst of dergelijke gruwelen en zonden heeft, integendeel op zijne eerste vermaning en waarschuwing aanstonds gehoor en gehoorzaamheid bij het volk vindt, zo blijft voor de werkzaamheid van den Profeet alleen de tijd na Athalia's val en de eerste helft der regering van Joas over, toen onder den Hoge priester

Jojada een nieuwe tijd onder het volk in aantocht scheen te zijn, en de ontferming des Heeren het volk tot bekering scheen geleid te hebben. " De tijd, uit welken diensvolgens de profetie van Joël zou afkomstig zijn, de eerste 30 jaren van Joas (van 877-847 v. C.), was volgens 2 Kon. 11 en 2 Kron. 23 een tijd, die zich onderscheidde door ijver voor den Heere bij koning en volk. De heerschappij van Athalia was gevallen, en haar Baälsdienst met al hare priesters en afgodsbeelden uitgeroeid. Daarentegen was de tempel des Heeren en Zijn dienst weer volkomen hersteld, en de koning Joas onder de leiding van zijnen vaderlijken vriend, den Hogepriester Jojada, wien hij leven, troon en rijk te danken had, bracht er alles toe bij, om de ware godsvrucht onder het volk weer levend te maken. Onder het volk had het woord van God nog enige kracht. Want toen de Heere, die dieper zag, en zowel het wankelmoedig hart van den koning als de halfheid van het volk kende, en wist, dat het na Jojada's regering wel anders zou worden, met Zijne kastijdingen in vreselijke verwoestingen door sprinkhanen en aanhoudende droogte over het land kwam, toen vond de boetprediking van den Profeet aanstonds gehoor en gehoorzaamheid, zodat den Heere de dubbele ramp berouwde, en Hij aan het volk de belofte gaf, dat eens de Heilige Geest over alle vlees zou worden uitgestort tot herschepping der harten.

2.

In de hier volgende verklaring gaan wij nu ongeveer 60-70 jaren verder terug in de geschiedenis der koningen van Juda, dan in 2 Kon. 14:22 voor onzen Profeet werd aangenomen. Wij nemen nu ons standpunt bij de afdeling in 2 Kon. 12:1-16 en 2 Kron 24:1-16. Diensvolgens verdelen wij het Boek zijner profetieën in twee delen of redenen, die in de nauwste betrekking tot elkaar staan: 1) de vermaning van den Profeet tot bekering (Hoofdst. 1:2-2 :17) en 2) zijne belofte na de bekering (Hoofdst. 2:19-3 :21). Tussen beide staat de mededeling van het gevolg der bekering des volks (Hoofdst. 2:18). Dat vers toch is, gelijk nu alle uitleggers erkennen, gene belofte van de toekomst, gelijk Luther vertaalt, maar mededeling van de verhoring der gebeden door den Heere. In het eerste dezer drie delen (Hoofdst. 1:2-2 :17) schildert de Profeet ene voorbeeldeloze verwoesting van het land van Juda door verscheidene op elkaar volgende zwermen van sprinkhanen, welke alle zaad-, veld- en tuinvruchten, alle planten en bomen verwoesten, waarmee nog daarenboven een verzengende gloed was verbonden. Over dit godsgericht zonder voorbeeld verheft hij luide weklachten, en roept hij alle standen des volks op het dringenst op, onder vasten, treuren en gewezen in den tempel des Heeren om afwending van dit gericht te bidden. Zonder twijfel is deze rede wel gedurende de verwoesting der sprinkhanen door den Profeet gehouden.

Hoofdst. 1:2-20. nadat de Profeet in 't algemeen heeft opgewekt, om de verwoesting door zwermen sprinkhanen, die over het land is gekomen, ter harte te nemen, roept hij de verschillende standen en delen des volks op, om over dit ongeluk te weklagen. Hij vermaant de rijken en welvarenden, die het gewas van den wijnstok gebruiken, dat zij ontwaken uit hun leven der vreugde; vervolgens de gehele gemeente, dat zij tot ene algemene boete oproepen; eindelijk de priesters. dat zij zich voor den Heere nederwerpen, en Zijne ontferming zouden inroepen. Bij elke vermaning schildert hij de verwoesting van ene andere zijde, die met het voorval overeenkomt. Eindelijk wendt hij zich met zuchten en gebeden om redding van het land tot den Heere.

2. Hoort dit, wat ik u nu zal voorbehouden, gij oudsten of grijsaards, wier geheugen tot in verste tijden reikt! en neemt ter oven, alle inwoners des lands van Juda! Is dit langs natuurlijke weg geschied in uwe dagen? of ook in de dagen uwer vaderen? En wanneer gij geen voorbeeld vindt, zo erkent toch, dat het Gods hand is, en een door Hem bepaald gericht.

Dit "hoort" moet dikwijls tot inleiding dienen voor de toespraak der Profeten (vgl. Am. 3:1; 2:1; 5:1 Hier wijst het op de vermelding van iets ongehoords, van een strafgericht zonder weerga. Iets nieuws en ongehoords te scheppen, komt Gode, den Schepper, toe: nieuws te verkondigen, is de roeping eens Profeten (vgl. Hab. 1:5. Num. 16:30. Jes. 42:9).

3. Vertelt uwen kinderen daarvan, en laat het uwe kinderen hunnen kinderen vertellen, en dezelve kinderen weer aan een ander geslacht 1), opdat also Gods daden, zijn ze tot redding of ten gerichte, worden levendig gehouden, en der nawereld tot lering of tot waarschuwing mogen dienen (Ex. 12:26 v. Ps 78:3 vv. 1 Kor. 10:11 Want zekere en nauwkeurige overlevering der daden Gods is steeds het hoofddoel der familie.

1) Het is de plicht der ouders om gewone en geestelijke onderwijzingen mede te delen aan hun kinderen, ook is het de plicht van het tegenwoordig geslacht, om de waarheid van God en hetgeen zij in hun tijd van Hem hebben ondervonden, over te handigen aan de nakomelingschap, en om tot dit einde de gedachtenis daarvan veel hun kinderen in te stampen, opdat zij zulks ook mogen doen aan hun nakomelingen.

4. Wat de rups van planten en kruid heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten, want de ene zwerm sprinkhanen na de andere is in het land gevallen en heeft zijn gewas geheel verteerd.

Het is niet te bewijzen, dat onder de hier voorkomende vier namen van sprinkhanen (Hebr. gasam, arbe, jelek, chasil) welke hier door de rups, sprinkhaan, kever en kruidworm worden overgezet, om vier verschillende soorten van ongedierte aan te wijzen, vier verschillende soorten of trappen van ontwikkeling der sprinkhanen worden aangeduid. Waar elders deze namen in de Heilige Schrift voorkomen, worden zij gebruikt als met elkaar van gelijke betekenis; het kwam ook hier niet op nauwkeurige geschiedkundige optelling aan. Alle vier namen betekenen in 't algemeen de sprinkhanen, maar naar vier verschillende schadelijke zijden. Gasan (= knager) noemt hij ze, omdat zij den wijnstok, vijgeboom en olijfboom kaal vreet, wanneer kruid en veldvruchten te voren reeds vernietigd zijn (Amos 4:9); arbe (van rabah = veelvuldig zijn), omdat zij steeds in talloze menigte verschijnt; jelek, omdat zij alles kaal maakt; chasil (van chasal = afwenden), omdat zij veld- en boomvruchten afvreet. De Profeet gebruikt, om den jammer der verwoesting door de sprinkhanen recht duidelijk voor ogen te schilderen, vier woorden voor sprinkhanen, wier verwoestende eigenschappen hij wil schilderen. Ook is het niet noodzakelijk aan te nemen, dat juist vier zwermen achter elkaar het land verwoest hebben, integendeel moet door het betekenisvolle getal 4 worden gezegd, dat het gericht over Juda naar alle zijden is uitgebreid. Over de in het Oosten van ouds af zo vreselijke plaag der zwermen van sprinkhanen, lees Ex. 17:12 Wanneer meerdere sprinkhanenzwermen achter elkaar een en hetzelfde land bezoeken, zo is dit zeker altijd een

zeer bijzonder gericht van God. Dat wij nu in de geschiedboeken in 't geheel geen nader bericht vinden over de hier door Joël geschilderde plaag van sprinkhanen, heeft zeker daarin zijn grond, dat al kan ook ene sprinkhanenramp voor het ogenblik veel meer verwoesting aanrichten, en veel verschrikkelijker zijn dan oorlog, of bijna elk ander ongeluk, zij toch in hare werkingen spoedig voorbijgaat. Zij behoort waarschijnlijk onder hetgeen Amos (4:9) bedoelt.

5. Daarom waakt op 1) en wordt nuchteren, gij dronkenen! gij rijken en welvarenden, die het voortbrengsel van den wijnstok overdadig gebruikt, en weent, en huilt, alle gij wijnzuipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij door vernietiging der wijnstokken van uwen mond is afgesneden.

1) Het eerste, dat geschieden moet, opdat de mens in zijn godvergetende lichtzinnigheid op den weg der bekering wordt geleid, is, dat hij den nood van het aardse leven ondervinde, en zo uit zijne zinnelijke bedwelming in den niet genoeg te prijzen toestand van nuchterheid gerake. Dan moet hij wenen en weeklagen. Mag de natuurlijke mens eerst tranen storten van aardse smart, daar de most der bedwelming aan zijnen mond is ontnomen, spoedig vlieten ook de wateren van goddelijke droefheid over de inwendige armoede en geestelijken nood.

De Joden waren geweldig aan de dronkenschap overgegeven, gelijk uit de menigvuldige en strenge bestraffingen blijkt, die de Profeten hun daarover doen (Jes. 5:11, 12, 22; 56:12. 11, Mich. 2:11. Amos 4:1. Hab. 2:15). De uitwerking van veel wijn is domheid en slaperigheid. Daarom waarschuwt de Profeet deze dronkaards, dat zij eerlang van de gelegenheid hunner gulzigheid en dwaasheid zouden beroofd, en tot den ellendigsten staat gebracht worden door de sprinkhanen.

6. Want een volk is opgekomen over Mijn land, dat de Heere mij en het gehele volk van God heeft gegeven; een machtig krijgsvolk 1), en zonder getal, namelijk dat volk van sprinkhanen (Spr. 30:25 v.) zijne tanden zijn zo verslindende als leeuwentanden, en het heeft baktanden eens ouden leeuws.

Het is ene oude twistvraag, of de sprinkhanen, die hier in het volgende (vooral Hoofdst. 2) zijn voorgesteld als een machtig talrijk krijgsvolk, niet misschien slechts zinnebeelden zijn van latere vijandelijke legers der heidenen. Reeds in de oudheid vatte men de gehele schildering van den Profeet op als ene profetie van toekomstige gebeurtenissen, en in 't bijzonder de vier namen der sprinkhanen als doelende op de vier wereldrijken, het Assyrische, Chaldeeuwse, Medo-Perzische en Grieksch-Macedonische. Deze allegorische opvatting der schilderingen van onzen Profeet daarop, dat de beschrijving van de verwoesting te bovengaat wat van sprinkhanenzwermen zou kunnen gezegd worden. Men bedenkt echter niet, dat de taal der Profeten, inzonderheid die van Joël, steeds ene hoog-poëtische is; want de Geest van God verheft den geest der mensen op de hoogten, van welke hij het gewoel der mensen in het licht der waarheid en de latere ontwikkeling van het Godsrijk, zowel als van het rijk der duisternis als voor zich ziet, op welke hem dan ook steeds de hoogste trap van uitdrukking de natuurlijkste wijze van spreken is. De taal Gods is de hoogste poëzie, gelijk ook de ware, natuurlijke poëzie ene profetische, goddelijke zijde heeft. Neemt men van de beschrijving der

spraakunst af wat poëtische wijze van uitdrukking is, zo stemt, gelijk wij zullen aantonen (Hoofdst. 2:4) de schildering van den Profeet geheel overeen met hetgeen reizigers en natuurkundigen van alle tijden over zulke verwoestingen verhalen. Verder steunt de onderstelling dat de sprinkhanen slechts beelden van vijandelijke krijgslegers zouden zijn, daarop, dat de Profeet en de verwoesting, die aanwezig is, den dag des Heeren, d. i. het wereldgericht, ziet naderen, en dit, zowel als de volmaking der gewoonte Gods door uitstorting des Heiligen Geestes aan het tegenwoordige toneel van het gericht door sprinkhanen aansluit. Maar ieder Profeet, zo als ieder, die de dingen, in de wereld aanziet met ogen, welke door Gods Geest verlicht zijn, beschouwt de natuur en de gebeurtenissen in haar niet als iets zelfstandigs, naar eigen wetten levende en bestuurd, maar hij weet, dat alle gebeurtenissen in de natuur komen uit de hand van Hem, die rechtvaardig en heilig, barmhartig en genadig jegens den zondaar is, en dat dus de gehele natuurlijke wereld met alle gebeurtenissen een gevolg is van genade en van gericht, of met deze verbonden is. Diensvolgens ziet Joël in de sprinkhanenramp een bijzonder gericht van God, dat het volk tot bekering aanmaant, en het begin van den laatsten groten gerichtsdag, op welken alle bijzondere gerichtsdagen van dezen tijd uitloopen. Dewijl echter elk strafgericht van God over Zijn volk een voorbeeld is, en ene aankondiging van nog toekomstige gerichten, zo is ook de schildering van de sprinkhanenramp zo voorgesteld, dat zij niet alleen duidelijk als tegenwoordig gericht van God, maar ook als beeld der toekomstige straffen, in 't bijzonder van het laatste gericht voorkomt. Moesten de sprinkhanen volgens de bedoeling van den Profeet alleen als beelden van toekomstige gebeurtenissen worden opgevat, zo ware dit zeker ergens aangeduid. Maar aanstonds wordt het begin van de gehele schildering (Hoofdst. 1:2 vv.) voor ieder, die het onbevooroordeeld leest, als beschrijving van een eigenlijke, aanwezige verwoesting door sprinkhanen verstaan. Ook Calvin is met de meeste uitleggers van lateren tijd tegen de allegorische en voor de voorafbeeldende opvatting.

7. Het heeft Mijnen wijnstok gesteld tot ene verwoesting, en Mijnen vijgeboom tot schuim, zodat alleen takken zijn overgebleven; het heeft hem ganselijk ontbloot door het afknagen van den bast, en nedergeworpen; zijne ranken zijn wit geworden 1) en zullen spoedig verdord zijn.

De Heere spreekt van Zijnen wijnstok en van Zijnen vijgeboom, gelijk vs. 6 van Zijn land; want het land Kanaän en al zijn gewas is des Heeren (wijnstok en vijgeboom zijn als de edelste voortbrengselen van het land (Hos. 2:14) alleen genoemd), en Hij heeft het aan Zijn volk slechts tot vruchtgebruik gegeven, zonder Zijn eeuwig eigendomsrecht op te geven. Voor het overige schemert ook hier de typische betekenis door, naar welken Gods land, Gods wijnstok, Gods vijgeboom Zijn uitverkoren volk is (vgl. Hos. 9:11. Ez. 19:10-14. Luk. 13:6-9).

1) Aan de Joden wordt het hier weer duidelijk geleerd dat al wat het bezit van den Heere is. De wijnstokken de vijgeboom, alles is van den Heere. Juda, Zijn volk, heeft op niets aanspraak, omdat het in zich zelve niets bezit. En daarom, waar Juda zich tegen den Heere heeft gesteld, neemt de Heere, want dit ligt hierin, niet den wijnstok weg en roeit den vijgeboom niet uit, maar Hij maakt ze vruchteloos. Hij zendt de sprinkhanen en een droogte, zodat geen tros druiven te zien is en er geen vijg te genieten is.

Het was opdat Juda zich weer tot den Heere zou bekeren.

8. Kermt, als ene jonkvrouw, die allerbitterst weent en meteen treurkleed, enen zak (Gen. 37:34) omgord is vanwege den man harer jeugd, den bruidegom dien zij heeft verloren (Jes. 44:6).

9. Het dagelijkse morgen- en avond spijsoffer (Ex. 29:37 vv.), en drankoffer, waardoor het volk Gods Zijne gemeenschap met den Heere bewaart, is van het huis des HEEREN afgesneden; tengevolge der vernietiging van koren, most en olie (vs. 10) zijn zij onmogelijk geworden; de priesters des HEEREN dienaars, treuren over deze verstoring van het verbond met den Heere.

Een groter ongeluk dan de wegneming van het dagelijks offer kon niet over Israël komen, want dit was ene factische opheffing der verbonds-betrekking, een teken, dat God Zijn volk verworpen had. Daarom werd zelfs bij de laatste belegering van Jeruzalem door de Romeinen de offerdienst eerst ingesteld, toen het op 't hoogste gekomen was, en wel uit gebrek aan offeraars, niet aan offermateriaal.

10. Want het veld is verwoest, het land treurt; want het koren, dat men zou oogsten, is verwoest, de most is verdroogd, de olie is flauw, verwelkt; wijnstokken en olijfbomen, wier opbrengst men in den herfst tegen het Loofhuttenfeest zou oogsten; zijn door de sprinkhanen verwoest of verwelkt, en kunnen gene vruchten dragen, zodat de oogst van het gehele jaar verloren is.

11. De akkerlieden zijn beschaamd van wege de teleurstelling, de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de gerst; want de oogst des velds is vergaan.

12. De wijnstok is verdord, de vijgeboom is flauw, staat beklagenswaardig, beiden zijn ze verdorven en verwelkt; bovendien alle edele ooftbomen, de granaatappelboom (Ex. 29:34), ook de palmboom, die anders zelden door de sprinkhanen beschadigd worden, omdat zij noch een groenen frissen bast, noch zachte, sappige bladeren hebben, en de appelboom 1); alle bomen des velds zijn verdord; ja de vrolijkheid, de vreugde is met al het gewas verdord van de mensenkinderen.

1) De appelboom was in het oude Palestina niet zeldzaam; ook nu nog wordt hij daar gekweekt. De appelen zijn daar van zeer voortreffelijke soort zo als over 't algemeen in zuidelijke streken; hun geur is zo lieflijk, dat in het Hooglied de adem van Sulamith er mede vergeleken wordt (Hoogl. 2:3; 8:5; 7:9. 25:11).

13. Maar met de weeklacht over het ongeluk en het gebrek aan levensbehoeften is het alleen niet genoeg; alleen boete en smeking tot den Heere kan verandering baren. Omgordt U met rouwklederen, en rouwklaagt tot den Heere over dezen nood, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in den tempel, vernacht in zakken (Gen. 37:34); weest dag en nacht onafgebroken in 't smeken (Hoofdst. 2:17), gij dienaars mijns Gods, van wien ik, Zijn

Profeet, u zekere verhoring toezeg; want spijsoffer en drankoffer is geweerd van het huis uws Gods (vs. 9).

Hoe gezegend zijn de wakkerroepende oordelen Gods, om Zijn volk te doen ontwaken, en het hart tot Christus terug te brengen en tot Zijn heil. Heere! laat ene roepstem horen in het hart van ieder Uwer gekochten. Wek vooral Uwe dienaren op, om luide te roepen tot bevrijding van Uw volk.

14. Heiligt verder een vasten, roept op 't plechtigst een algemenen vast-, boet- en bededag, een verbodsdag, uit, verzamelt de oudsten en alle inwoners dezes lands, ten huize des HEEREN, uws Gods, en roept, met ernstige gebeden tot den HEERE.

Gij priesters, dienaars van mijnen God! zondert één of meer dagen af, bestemt den tijd, en verbiedt alle werk en vermaken; doet alles wat gij kunt, ter bereiding van zulk een noodzakelijk werk, het houden van een vasten, waarin gij u vernedert, uwe zonden bekennt, u daarvan bekeert en tot God wederkeert, opdat Hij uwe tegenwoordige ellenden afwere, en de toekomstige verhindere. Roept zulk enen dag uit, opdat ieder het wete, en allen hun dagelijks werk nalatende, den Heere plechtig komen zoeken. 0

15. Want reeds zie ik in den geest in dit tegenwoordig strafgericht grotere en verschrikkelijker rampen naderen. Ach dienvreselijken dag, dien wij zo even beleefd hebben! Want de dag des HEEREN, op welken Hij, de almachtige en rechtvaardige Heere der wereld, al het ongoddelijke volkomen zal vergelden, en door verdelging van alle Zijne vijanden Zijn rijk zal volmaken, is nabij. Reeds hoor ik uit dezen door ons beleefden ontzettenden dag des gericht's het rollen van Zijnen donder, en die dag zal niet alleen met tijdelijke straffen en aardsen nood, maar als ene verwoesting komen van den Almachtige, wien niets zondigs, dat onverzoend is, zal ontgaan (Jes. 13:16; 2:12-21)

De bekende uitspraak: "de wereldgeschiedenis is het wereldgericht" geeft, juist verstaan, te kennen, dat elk strafgericht, waarmee de Heere in den loop der tijden of Zijn volk om hunner zonden wil bezoekt, of Zijne vijanden vernietigt, een deel en ene voorbode van het laatste grote gericht vormt, waarin God alles, "wat door den stroom des tijds ongericht en ongewroken tot de eeuwigheid leidt, ten laatste zal rechten en beslechten. Ook de verwoestingen en plagen, die over ons komen door de krachten der natuur, en die het ongeloof zo gaarne beschouwt als slechts op natuurlijken weg, "door de onveranderlijke natuurwetten" ontstaan, zijn kastijdingen en straffen in de hand van God, die de wetten der natuur niet alleen geschapen heeft, maar ook ieder ogenblik daarin kan grijpen, zonder dat daardoor ene storing in het natuur-mechanisme ontstaat. De natuur leeft het leven der mensen mede, en de door haar gewerkte plagen zijn de antwoorden op de zonde, die de heilige ordening Gods verstoort. Wij zullen er ons dus niet van laten af brengen, om overeenkomstig het ware geloof elke zogenaamde natuurlijke gebeurtenis, die ons geluk verstoort, zij die klein of groot, als ene onmiddellijke Goddelijke straf voor de zonde van ons en van onze tijdgenoten aan te zien, en, even als Joël, daarin het naderen van den laatsten en verschrikkelijken dag des Heeren op te merken.

De Heere, die almachtig is, kan niet alleen ene gehele verwoesting aanbrengen, wanneer het Hem behaagt, zodat geen schepsels hulpe dezelve zal kunnen afweren, maar Zijn zondig volk mag inzonderheid ook verwachten, dat zijn oordeel hen onwederstandelijk verwoesten zal. De gedachten hieraan moesten bij tijds tot bekering opwekken, want dit wordt hier als een drangreden gebruikt. Gods almachtigheid en gestrengheid hen voor ogen stellende, dat die als een verwoesting komen zal van den Almachtige.

16. Is niet door de sprinkhanen-plaag, als wij reeds van den oogst ons zeker waanden, de spijs voor onze ogen afgesneden? blijdschap en verheuging (Deut. 12:6 v. 16:10 v.) van het huis onzes Gods, wien nu gene eerstelingen, gene dankoffers worden gebracht, voor wien gene vrolijke offermaaltijden kunnen gevierd worden?

17. Bij al die verwoesting komt nog ene aanhoudende, ontzettende droogte. De granen, die door het geven van een goeden oogst ons ongeluk hadden kunnen verzachten, hebben hun kracht tot ontkiemen in den grond verloren, en zijn onder hun kluiten verrot (liever "verdroogd"); de schathuizen waarin het koren, voordat het gedorst is, wordt geborgen, zijn verwoest, de schuren zijn afgebroken, staan vervallen, omdat er aan gene verbetering behoefte is, want het koren is verdord.

18. O hoe zucht het vee in dien alles verzengenden gloed! de runderkudden zijn bedwelmd, want zij hebben gene weide meer; ook zijn de schaapskudden verwoest. Zo moet ook het redeloos gedierte onder de gevolgen onzer zonden lijden.

19. Tot U, o HEERE! die toch zo gaarne mensen en vee helpt (Ps. 36:7) roep ik, 1) Uw Profeet voor Uw volk en Uw erfdeel; want een vuur, de gloed der zon, heeft de weiden der woestijn verteerd, verbrand, en ene vlam, de aanhoudende hitte, heeft al de bomen des velds aangestoken.

De Profeet treedt hier op als voorbidder voor zijn volk. De nood van land en volk drijft hem uit, om niet alleen te wijzen op de ellende, maar ook tot den Heere de toevlucht te nemen, om afwending van de plagen, om redding en verlossing voor Zijn volk.

De Heere die slaat moet ook weer genezen. Hij is de God, die alleen redden kan.

20. Ook schreeuwt elk beest des velds 1) tot U, die aan al het vee zijn voeder geeft, den jongen raven, als zij tot U roepen; want de waterstromen zijn uitgedroogd, en een vuur der zon heeft de weiden der woestijn verteerd.

1) De wildere soort van dieren, die wijd en zijd hun nooddrift gaan roven, kunnen thans geen voedsel vinden; zij zien naar U en schreeuwen tot U. Schoon zij, beter dan andere dieren, voor zich zelven konden toezien, het kan hun nu niet baten, zij uiten hun klachten met hun akelig gekrijs en geschreeuw. Zij roepen tot U, die Uwe hand kunt openen en hen verzadigen. Leert dit, onredelijke mensen! Ziet ook op den Heere, en roept tot Hem. En wederom zij roepen tot U, o God! heb mededogen met Uwe onzondige schepselen, waarvan er velen vergaan; hoor hen, schoon Gij de zondige mensen al niet wilt horen.

Het vee geeft zijn gebrek aan voedsel door treurig geluid te kennen, dat hun natuurlijk is, om U hunnen nood te kennen te geven (vgl. Ps. 104:21. Job. 38:41).

HOOFDSTUK 2.

VAN DE WARE BEKERING, VAN CHRISTUS EN DE UITSTORTING DES HEILIGEN GEESTES.

II. Hoofdst. 2:1-17. De Profeet zet zijne boetprediking verder voort. Hij roept nogmaals en nog ernstiger op tot een algemenen boet- en bededag. Hij wijst de noodzakelijkheid der boete aan door ene aangrijpende schildering van den nabijzijnden groten en vreselijken gerichtstag des Heeren, maar geeft daarbij aan het volk de troostvolle belofte, dat de Heere Zich naar Zijne grote genade nog zal ontfermen over Zijn volk, wanneer het zich van ganser harte tot Hem bekeert. Ten slotte roept Hij nogmaals de gemeente op, om zich in hun huis des Heeren te verenigen tot boetvaardig gebed, en toont hij den priesters aan, hoe zij tot den Heere moeten smeken.

1. Blaast, gij priesters des Heeren! de bazuin (Num. 10:2) te Zion, en roept luide op den berg
1) Mijner heiligheid, waar Ik, de Heilige, in Mijnen tempel tussen de Cherubim woon; laat alle inwoners des lands beroerd zijn, schrikt ze allen op uit hun zorgeloosheid; want het strafgericht des Heeren is nabij erkent dat het waar is wat ik in Hoofdst. 1:15 gezegd heb a): de dag des HEEREN, op welken Hij alles zal beslissen en rechten, komt met haastige schreden, want Hij is nabij.

a) Zef. 1:14, 15.

1) De bergen waren van ouds af de uitverkoren verblijfplaats der mensen. Het hoog gebergte doet niet alleen het dode paslood van zijne gewone richting afwijken, het trekt niet alleen de drijvende wolken tot zich, maar het brengt ook met onwederstaanbare kracht het gevoel des mensen in beweging.

Het is als voelt de mens op de bergen,

De grens, waar aarde en hemel scheiden En 't keerpunt schijnt van eeuwigheid en tijd.

zich nader bij God, gelijk hij nader is bij den hemel, waarin hij de woonstede Gods meent te zien.

Der geesten zalig koor Zweeft op den wind, rondom der bergen top; Een hoger stem werkt daar de denkkraft op; Het aanschijn vangt een reiner zonnegloor. En 't volle hart van leed en lusten vrij Gevoelt er God en hemel zich nabij.

Van daar, dat het godsdienstig gevoel in de oude tijden in bergen en hoogten altaren zag, door Gods hand gebouwd, om Hem aldaar aan te bidden. Op de bergen nam dit gevoel een hogere vlucht, en stortte zich het hart des mensen vrijer en voller voor God uit, wie zal de scheidslijn trekken, die het gebied van het zinnelijke en het bovenzinnelijke in de natuur des mensen scheidt? Wie bepalen, in hoe verre de zich verheffende grond des aardrijks voor het zich verheffend gevoel des aardbewoners een steunsel wezen kan? Het is waar, de ure is gekomen,

dat men God niet meer alleen op den berg, maar aan alle plaatsen der aarde aanbidt: te recht roepen wij het in onze heiligdommen uit:

Op bergen en in dalen, En overal is God.

Ja, wanneer wij misschien, een oog op onze vlakten slaande, de bergbewoners rondom gaan benijden. maar hoe? dondert daar niet aan onze zijde ene andere stem ons een majestueus lied van Gods grootheid en almacht in het oor?. De zee! De grote, prachtige, machtige zee, die ons niet alleen in hare onafzienbare ruimte een beeld van die onmetelijkheid aanbiedt, in wier afspiegeling de grootste aantrekkingskracht der bergen ligt, maar die God slechts heeft aan te zien, en Hij doet een stormwind opgaan, die hare golven omhoog verheft; en Hij schept hier bergen op de zee, gelijk Hij ginds tussen de bergen zeeën schept. Zo zij het dan verre van ons, die nabijheid Gods, of zelfs het levend gevoel daarvan, aan de bergen te verbinden, als waren wij niet wijzer dan de Heidenen, die God een God der hoogten en niet der laagten noemden. En toch, of schoon wij erkennen, dat iedere plaats der aarde, waarop het bloed van Christus vloeide, tot een heiligen tempel den Heere is gewijd, en God overal nabij is dengenen, die Hem zoeken, miskenne niemand de hartverheffende kracht, die vooral het eerste gezicht van bergen op den aanschouwer oefent. Het zien van de Alpen maakt altijd enen weldadigen indruk op den geest, wanneer die geleerd heeft de taal der natuur in die des geestes over te brengen. Het verheft de ziele, als zij is nedergebogen; het stemt haar tot vrolijkheid, wanneer zij terneer gedrukt en verlamd is door de droefheid der wereld; want het is als vernam zij bij het aanschouwen der bergen terstond de woorden van dat aloude lied "Eer de bergen geboren waren. Ja van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God!" Waarop dan ene stem in het binnenste der ziele antwoordt: "Ik heffe mijne ogen op naar de bergen, van waar mijne hulpe komen zal" (Schubert). Wij leren, als wij tot die hoogte klimmen, de talloze toespelingen verstaan, waarin de vastheid der beloften Gods bij die der bergen, en de zekerheid onzer toevlucht tot Hem bij de onwankelbaarheid van den rotssteen wordt vergeleken. " (De Clercq). Heerlijk is het licht dat aldus voor het oog der reizigers uit het schrift der bergen, maar ook uit de bergen over de Schrift opgaat. Nu verschijnen de bergen niet alleen als tempelen, niet alleen als altaren, maar ook als hemelse zuilen, die door God in den groten dom der natuur zijn opgericht, zuilen, waarin Hij de dierbaarste beloften der Schrift aangaande Zijne eeuwigheid en onwankelbaarheid en trouw niet alleen in beeldtenis te zien, maar ook te tasten geeft. Ja, de hoge toppen der bergen, zij zijn als ene opgeheven hand, die ten hemel wijst en zweert: "Bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijne goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer.

2. Een dag van duisternis en donkerheid zal die grote gerichtsdag zijn, een dag van wolken en dikke duisternis; als de dageraad uitgespreid over de bergen, also zal men aan enen glans van het licht erkennen, dat de Heere van vele nadert; er zal namelijk komen een groot en machtig volk, waarvan gij een voorbeeld hebt gezien in het leger van sprinkhanen, desgelijks van ouds niet geweest is, en na hetzelfde niet meer zal zijn tot in jaren van vele geslachten.

3. Voor hetzelfde volk verteert een vuur, en achter hetzelfde brandt ene vlam; het land is voor hetzelfde grote sterke volk van het leger Gods en voor het vuur dat vergezelt, als een lusthof

(Gen. 2:8), maar achter hetzelfde ene woeste wildernis, en ook is er geen ontkomen van hetzelfde.

Bijna alle bijzonderheden in de profetische beschrijving van het grote leger des gericht's in den laatsten tijd, ook deze in vs. 3, is ontleend aan de verschijning der sprinkhanen en alzo aan het pas ondervonden strafgericht. Harrow verhaalt, dat in 1797 ene streek aan het Kaapland van bijna 400 mijlen door ene menigte sprinkhanen werd geteisterd, die zelfs het jonge zaadkoren van den akker verteerden. Toen eindelijk de storm ze in zee dreef, vormden zij, op het strand vergaderd ene bank, tien duizend mijlen lang en 3 tot 4 voet hoog. Twee jaren daarna werd Marokko op dezelfde wijze binnen driemaal vierentwintig uren van elke groene plant beroofd, en hetzelfde lot trof in den beginne dezer eeuw een aanzienlijk gedeelte van Klein-Azië. In Juli 1860 werd het grootste gedeelte van het gouvernement Astrakan door sprinkhanen bezocht. Daar de dorre streek bovendien weinig voedsel aanbood, vraten zij het harde riet der meren, en van 2, 3 vademmen hoge schachten bleef geen spoor meer over. Op andere plaatsen vielen zij aan op de vilten tenten der Nomaden, en doorboorden ze als ene zeef; niet zelden vielen zij zelfs over elkaar heen. Met het oog op zulke feiten kan het woord bijna als waarheid voorkomen, dat de Kalif Omar las uit de aan letters gelijke tekeningen van een sprinkhaan-vleugel: "Wij zijn het krijgslager des Allerhoogsten; wij leggen 99 eieren, en zo wij er 100 legden, zo zouden wij de wereld vernietigen.

De laatste grote gerichtsdag wordt hier in de eerste plaats als dichte duisternis beschreven. Duisternis is volgens de Heilige Schrift stede voorstelling van zonde, vervreemdheid van God, verworpen zijn, verder middel en openbaring van het gericht over den zondaar. Daarom gaat aan de afkondiging van Gods wet van den Sinai; vooraf de verschijning van zwarten rook en dichte duisternis der wolken (Ex. 19:18. Deut. 4:11), waarin de Sinai zich huldte; want de wet toont den zondaar zijne verdoemenis en openbaart den Heere als rechtvaardig Rechter. De dichtste duisternis, die als negende plaag Egypte verborg, toonde den Egyptenaren reeds het einde der lankmoedigheid Gods en het naderend gericht, en was, eveneens, als de Egyptische plagen, een voorbeeld van den tijd van den laatsten, groten gerichtsdag. Daarom zullen volgens de Openbaring van Johannes deze plagen, maar in hogere mate, aan het einde worden herhaald de nedervallende klompen vuur bij de tweede bazuin (Openb. 8:8), de duisternis en sprinkhanen als een duivels leger van den afgrond bij de vijfde bazuin (Openb. 9:2, 3-11).

Wat de bijzondere gerichtsdagen in den loop der geschiedenis van het Godsrijk als voorbeelden aantonen, zal op den laatsten groten gerichtsdag in de hoogste mate en in gehele volheid geschieden; daarom gebruikt de Profeet (vs. 2) vier verschillende namen voor de duisternis van dezen dag en van den toorn Gods, die daarin nadert.

Het vuur is middel en openbaring van den toorn en van het rechtvaardig gericht Gods. Daarom vielen voor de plaag der sprinkhanen in Egypte onder hagel en donder klompen vuur van den hemel (Ex. 9:23 vv.) daarom daalde de Heere onder donder en vuur op den Sinai neer, en sprak Hij de heilige wet uit het vuur het volk toe; want Zijn inwendig wezen is heilig vuur der liefde, waarover den boetvaardigen zondaar het hart breekt, maar met den gloed Zijns toorns den boetvaardigen overtreder Zijner geboden verteert. (Deut. 4:24. Hebr. 10:27;

12:29). De laatste grote gerichtsdag nu zal, gelijk vs. 3 (vgl. Openb. 8:8 vv.) aantoon, in de hoogste mate vergezeld zijn van de openbaring van het verterende, verslindende vuur des toorns. Deze dag der dikste duisternis en van het helder brandend vuur zal worden voorafgegaan door een geweldig leger Gods (vs. 2), dat Gods bevelen tot vernietiging der tegenstanders zal ten uitvoer brengen. Daar nu de Profeet zo even een gerichtsdag voor ogen heeft, dien de Heere gehouden heeft door een leger van wezenlijke sprinkhanen, en door den gloed der zon, ziet hij daarin met alle recht een begin die, ontleend aan het zo even doorleefde gericht, dienovereenkomstig verzwaaard zal zijn. Daarom is hem het leger Gods, aan welke spits de Heere komt tot de laatste beslissing, ook een leger van sprinkhanen, te meer daar deze dieren in elk opzicht een krijgshaftig uitzicht hebben, en de Nieuw-Testamentische Ziener Johannes heeft, wanneer hij in Openb. 9:3-11 dit leger des gericht als een leger van sprinkhanen met stekels van schorpioenen schildert, de voorstelling daarvan bij onzen Profeet voor ogen. Daarom is den Profeet het heldere schijnsel aan den hemel, dat steeds het naderen van sprinkhanen aankondigt, het beeld van den dageraad, die den laatsten dag der duisternis inleidt. Eindelijk is de geweldige hitte, die het land heeft verzengd, een beeld of ene profetie van de vlammen vuurs, welke den Heere vergezellen, die ten gerichte komt, en die dan aardbol met alle vijanden Gods zullen vernietigen.

Omtrent het helder verschijnsel, dat bij het naderen van zwermen sprinkhanen, door het terugkaatsen der zonnestralen op de vleugelen der sprinkhanen aan den hemel wordt gezien, verhaalt een reiziger: "Wij konden den dag voor de aankomst der sprinkhanen tot hun naderen besluiten uit een gelen weerschijn aan den hemel, die afkomstig was van hun geelachtige vleugels. Zodra zich dit schijnsel vertoonde twijfelde niemand er meer aan of ene grote menigte sprinkhanen was in aantocht. Gedurende mijn verblijf in de stad Barua zag ik dit verschijnsel zo sterk, dat de aarde door den weerschijn ene gele kleur aannam. Den dag daarop kwam een zwerm sprinkhanen.

4. De gedaante deszelfs, van het leger Gods, in den laatsten tijd, is, even als bij de sprinkhanen, als de gedaante van paarden, en als ruiters zo snel zullen zij lopen.

5. Zij zullen daarhenen springen en een gedruis maken als een gedruis van wagenen 1), die snel over wegen op de hoogten der bergenvoortrijden. Bij het afvreten der planten en struiken maken zij een gedruis als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; zij dringen het land in als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is, en alzo tegen den vijand oprukt (Openb. 9:7, 8).

1) Andersson, die de legers van sprinkhanen in de landen bij het Nyamimeer beschouwde, vergelijkt het geruis hunner vleugelen bij het huilen van den storm in het takeltuig der schepen.

6. Van deszelfs aangezicht, van het zien van dit vreselijk leger Gods, zullen de volken in pijn zijn, beven; alle aangezichten zullen betrekken als een pot 1).

1) Even als in dit vers zegt Plinius, de voortreffelijke natuuronderzoeker der Romeinse oudheid, die bij de eerste uitbarsting van den Vesuvius in 68 na Chr. omkwam, in zijne beschrijving

der sprinkhanen: zij verbergen de zon, en angstig zien de volken uit, of zij zich op hun landerijen zullen neerlaten.

In het Hebr. Kol-fanim kibtsae faarroer. Beter: alle de aangezichten zien bleek van schrik. Letterlijk, alle aangezichten trekken de rode kleur in, worden bleek. Onze Staten-Overzetters hebben op het voetspoor van de Septuaginta het Hebreeuwse woord voor rode kleur, verward met dat voor pot. Het is hier de bedoeling van den Profeet, om te kennen te geven, dat de aangezichten bleek zien van schrik, van wege de verwoesting van veld en akker.

7. Als helden, geoefend in den krijg en vol moed, zullen zij lopen tegen de vaste steden, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken en het gemeenschappelijk doel van den aanval, een iegelijk in zijne wegen, en zullen hun paden niet verdraaien, zij zullen noch rechts, noch links van den weg gaan, zodat zij elkaar in den weg zouden komen.

Ook deze trek in de beschrijving van het leger Gods in den laatsten tijd is ontleend aan de sprinkhanen. Hiëronymus deelt mede: "dit hebben wij onlangs in dit land (Palestina) gezien. Want toen zwermen van sprinkhanen kwamen, en tussen hemel en aarde doortrokken, vlogen zij volgens het door God in hen gelegd instinct in zulk ene orde. dat zij even als de steentjes in een grond van mozaïek, hun plaats bewaarden en geen nagel breedte uit hun rij weken. (Spr. 30:27).

8. Ook zullen zij de een den ander niet dringen, zij zullen daarhenen trekken, elk in zijne baan, en al vielen zij op een geweer, op een tegenover hen gehouden wapen, als zwaard of spies, zij zouden niet verwond worden; het is een onverwinnelijk leger Gods, dat gene menselijke macht kan weerstaan.

Werkelijke sprinkhanen worden nooit met wapenen aangevallen; dit past dus alleen op het leger Gods van den laatsten tijd.

Sprinkhanen blijven altijd in de gelederen, en ofschoon hun getal legio zij, dringen zij niet op elkaar, zodat hun rangen in verwarring komen. Dit merkwaardig feit in de natuurlijke geschiedenis toont hoe grondig de Heere den geest van orde in 't heelal ingeschapen heeft, dat zelfs het kleinste levende schepsel er evenzeer door beteugeld wordt als de hemelbollen in hun banen of de serafijnen in hun bediening. Het zou den gelovigen goed zijn in hun ganse geestelijke leven zich door denzelfden invloed te laten besturen. Van hun Christelijke hoedanigheden moet de ene de plaats aan de andere niet betwisten; de liefde mag de eerlijkheid niet kwetsen, de moed mag de zachtmoedigheid niet uit het veld verdringen, de nederigheid mag de voortvarendheid niet tegenhouden en het geduld mag de beslistheid niet uitdoven. Zo ook met onze plichten; de ene moet niet in botsing komen met de andere. Het nut van 't algemeen mag de inwendige godsvrucht gene schade doen lijden, de kerkelijke bediening moet de huiselijke godsdienst oefening niet verdringen. Het zou verkeerd zijn Gode ene deugd aan te bieden ten koste ener andere deugd, of die bezoedeld ware met het bloed ener andere. Elke zaak is goed op haar tijd, en anders niet. Tot de Farizeëen zei Jezus: dit behoort gij te doen en het andere niet na te laten. " Dezelfde regel past ook op onzen

persoonlijken stand in de maatschappij: wij moeten zorgen, dat wij onze plaats kennen, dat wij haar innemen en bewaren. Naarmate de Heilige Geest ons bekwaamheid gegeven heeft moeten wij handelen zonder te wieden in het arbeidsveld van een mede-dienstknecht. Onze Heere Jezus heeft ons geleerd naar de hoogste plaatsen te streven, maar gewillig te wezen om de minste onder de broederen te zijn. IJverzucht en afgunst blijven verre van ons, laat ons de kracht van 's Heeren bevel voelen, en doen, gelijk Hij ons beveelt, elk in zijne baan blijvende. Zien wij neer, of wij de enigheid des Geestes bewaren in den band des vredes, en laat het onze bede zijn, dat in al de gemeenten van Jezus vrede en orde mogen zegevieren.

9. Zij zullen in de stad omlopen; zij zullen lopen op de muren; zij zullen klimmen in de huizen, zij zullen door de vensteren inkomen als een dief. (Nah. 2:5).

10. De aarde is beroerd voor Zijn aangezicht, voor het krijgsleger, waarmee de Heere Zijn wereldgericht volvoert; de hemel beeft, omdat de dag van 't gericht is gekomen; de zon en maan worden zwart en de sterren trekken haren glans in (Jes. 13:10. Ezech. 32:17. Matth. 24:29. Mark. 13:24 vv. Openb. 8:12).

11. En de HEERE zal met dit krijgsleger komen ten jongsten gericht over de wereld, en verheft alsdan Zijn stem tot aankondiging van Zijne grimmigheid over de wereld, die de maat der zonde heeft volgemaakt, voor Zijn heir henen, opdat de gehele aarde met het verstand Hem erkenne, want Zijn leger is zeer groot, want Hij is machtig, doende Zijn woord tot verzameling en verdelging van alle ergernissen op aarde; want a) de dag des HEEREN is groot en zeer vreselijk, en wie zal hem verdragen; wie zal bestaan voor den toorn des eeuwigen Richters, den Mensenzoon, die in heerlijkheid verschijnt.

a) Jer. 30:7. Amos. 5:18. Zef. 1:15.

Mijne ziel, sta stil, en beschouw de macht des Heeren, die uwe heerlijkheid is en uw verdediger. Hij is een strijder, Jehova is zijn Naam. Al de machten des hemels geven acht op Zijne wenken, heirlegers van cherubijnen en van serafijnen staan voor Zijne poorten, heilige wachters zijn zij, machten en rechten, die allen vaardig zijn om Zijnen wil te doen. Waren onze ogen niet met de verblindheid des vleses geslagen, dan aanschouwden zij vurige paarden en wagens, gelegerd rondom de kinderen Gods. Al de krachten der natuur zijn aan de almachtige leiding van den Schepper onderworpen, wind en storm, weerlicht en regen, sneeuw en hagel, zachte dauw en vrolijke zonneschijn, gaan en komen op Zijn bevel. Hij stuurt den Orion op zijn post, en regelt den loop van het Zevengesternte, aarde, zee en lucht, en de benedenste delen der aarde zijn legerplaatsen voor de grote machten van Jehova; het licht is Zijne banier, en het vuur is Zijn zwaard. Gaat Hij uit tot den oorlog, dan verwoest de honger het land, dan treft de pestilentie de volkeren, de stormwind beroert de zee, de aardbeving schudt de bergen en alsdan sidderen de hechtste grondslagen der wereld. Wat het levend gedierte aangaat, zij erkennen allen Zijn oppergezag, van den groten vis af, die den Profeet opslokte tot de vermenging van ongedierte toe, dat de Egyptenaren kwelde; zij allen zijn Zijne dienaren, en maken met den sprinkhaan en den rups afdelingen uit van Zijne machten, want Zijn leger is zeer groot. Mijne ziel, zie toe, dat gij vrede gesloten hebt met dezen machtigen Koning; neen meer nog, onderzoek uzelf en kom tot de overtuiging, of gij

reeds vrede gesloten hebt met dezen machtigen Koning; zijt gij er zeker van, dat gij dienst hebt genomen onder Zijne vlag? want het is ene onzinnigheid om tegen Hem te strijden, en heerlijk is het in Zijnen dienst te staan. Jezus, de Immanuël, God met ons, staat gereed om hen allen bij de nieuwe strijders aan te nemen voor het leger Gods; ben ik nog niet onder het getal van Zijne strijders opgetreden, laat mij dan nog heden tot Hem gaan, Hem smekende om mij aan te nemen ter wille van Zijne eigene verdiensten. Maar ben ik reeds, zo als ik dit van harte hoop, een strijder des kruises, laat mij dan goedsmoeds zijn; want vergeleken met mijn God, wiens leger zeer groot is, is mijn vijand machteloos.

De Heere, die aan de spits van het grote krijgslager ten gerichte komt, is Jezus Christus, het Lam Gods, dat gedood is, en de Leeuw uit Juda, die overwonnen heeft. Deze zal met alle Zijne heilige engelen ten gerichte komen. Doch niet de heilige engelen zullen het door Joël beschrevene leger vormen, maar volgens Openb. 9:1 zal dat op bevel en door het werk Gods uit den afgrond der hel opstijgen en dus een duivels leger zijn. Want daarom stelt de Heere Zijn gericht over het rijk der boze geesten uit, dat het Hem te voren diene, om de zonde en de zondaars te overwinnen en te straffen.

12. Nu dan ook, daar deze grote gerichtsdag zeker wacht, en gij allen uit den tegenwoordigen jammer der sprinkhanenzwermen kunt opmaken, welke de toekomstige verschikkingen, zullen zijn, spreekt de HEERE: Bekeert u tot Mij met uw ganse hart, dat gij den toekomstigen toorn moogt ontvlieden, en dat met vasten en met geweene 1), en met rouwklage (1 Sam. 7:3. Deut. 6:5).

1) De bekering moet van ganser harte geschieden; elke bekering, die niet van harte geschiedt, heeft slechts den schijn van boete. Even als de bekering van harte moet zijn, zo zijn de tranen ook zeer dikwijls tranen des harten, en het is niet altijd nodig, dat zij uit de ogen vloeien, hoewel het zeer moeilijk is ze terug te houden, wanneer het hart werkelijk geroerd is. De tranen des harten zijn een zeker verpletterd zijn, en ene diepe verterende droefheid. (MADAME DE GUYON).

Het blijft hier duidelijk, dat de Heere Zijne oordelen en de vreselijke gevolgen er van herinnert, om het volk tot bekering en boete te vermanen, opdat het in bekering afwending en redding zou vinden.

13. En scheurt uw hart; komt tot uwen God met een verslagen hart en een verbroken geest (Ps. 51:19). Ezech. 36:26), en laat het u niet genoeg zijn uwe klederen volgens de gewoonte van rouw te scheuren (Deut. 14:2) 1), en bekeert u tot den HEERE, uwen God; want Hij is, gelijk Hij in die heerlijke openbaring aan Mozes (Ex. 34:6 vv. gezegd heeft a) genadig en barmhartig, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwade 2) (Ex. 32:14. 2 Sam. 24:16

a) Exod. 31:6. Ps. 86:15. Jona 4:2.

1) God verlangt meer ene inwendige dan ene uitwendige bekering. Al die uitwendig schitterende tekenen van berouw voeden meer de tevredenheid met zichzelf, en de

geveinsdheid, dan zij God bevredigen. Men voldoet aan zich zelve, en het geweten wordt machtig gerustgesteld, wanneer het gelooft, dat men door grote dingen voor zijne grote zonden heeft voldaan. Het komt hem voor, als had men met alle krachten een Gode aangedanen smaad weer goed gemaakt. De uitwendige boete verscheurt het hart niet, en maakt den Geest niet vrolijk. Het is beter, dat het hart gescheurd wordt, dan het lichaam; daarbij zijn zulke hevige smarten, dat men zich wel in stukken zou willen scheuren; maar het geschiedt meer door verborgen smarten, dan door een gestreng leven, dat aan de gehele wereld in het oog valt. (MDME DE GUYON).

God heeft geen behagen, ook zal een ware boetvaardige geen behagen hebben in uitwendige volbrengingen en ceremoniën, wanneer het wezenlijke wordt verzuimd. Ofschoon dit teken, in tijden van grote droefheid, gewoonlijk gebruikt wordt, zo heeft God nochtans daarin geen behagen, wanneer het alleen is, of boven het scheuren van het harte gesteld wordt, gelijk zulks in een ander geval gezegd wordt (Hosea 6:6), maar wij zijn gewillig om vele dingen te doen, liever dan onze harten de buigen en te verbreken voor God.

2) Spot maar voort, gij trotse wijzen, met enen God, die berouw zou kunnen gevoelen; wanneer gij door de zonde verootmoedigd zijt geworden, zult gij eindelijk toch weer met uw hart de gedachte van enen God, die berouw heeft, met vreugde aannemen! Want de mens-dat is een onomstotelijke waarheid-wil toch slechts enen levenden God.

Wat God onvoorwaardelijk wil, berouwt Hem nooit (Num. 23:29); wat Hij echter slechts onder bepaalde voorwaarden of met zekere veronderstellingen heeft gedaan, beloofd of gedreigd, dat kan gezegd worden Hem te berouwen, wanneer de onderstelling van den zo voorwaardelijk gestelden wil wegvalt (vgl. Jer. 18:7-10).

Dit wordt gezegd tot bemoediging van de berouwhebbenden. Al is de Heere begonnen Zijne oordelen uit te zenden, dan is Hij toch nog genegen om Zijne straffende of kastijdende hand in te trekken, indien het werkelijk komt tot een schuldbelijden.

Als David zich voor den Heere verootmoedigt, doet de Heere den strafengel zijn zwaard des verderfs intrekken.

14. Wie weet, Hij mocht Zich wenden van het aangevangen gericht, en berouw hebben, zodat Hij Zijn boetvaardig volk niet geheel verwerpt; en Hij mocht, wanneer Hij Zijne straffen van ons heeft afgewend, enen zegen achter Zich overlaten, namelijk een nieuwen oogst, die het weer mogelijk maakt de gemeenschap met Hem te vernieuwen, een zegen tot spijsoffer en drankoffer voor den HEERE, uwen God.

Gods tuchtigingen zullen Zijn zegen voor de boetvaardigen niet verhinderen; ja, daar kunnen rijke zegeningen voor hen zijn weggelegd, zowel onder hun verdrukkingen om ze te doen bestaan, als na dezelve, om alles weer te vergoeden.

De Profeet spreekt alzo volgens de gedachten van een verslagen geweten, dat zich ter nauwernood na de moedeloosheid weer opricht, en tot God en Zijne genade weer begint op te

zien. Deze Hebr. spreekwijze wijst dus niet enigen twijfel aan, maar ene bevestiging met enen wens, alsof we zeiden: zo God wil zal het nog wel veranderen.

Deze uitdrukking, wie weet, sluit beide hoop en twijfel in. Kimchi verklaart ze door "misschien" zal Hij Zich wenden. De koning van Nineve spreekt ongeveer op dezelfde wijze. Er is zeker in zulke omstandigheden veel reden, om te hopen, dat God Zijne barmhartigheid zal tonen, maar er is ook reden om de rechtmatige uitwerkingen van Zijn misnoegen te vrezen. Want schoon Hij soms vergiffenis verleent ter aanmoediging tot bekering, vindt Hij echter soms goed bij wijze van voorbeeld en tot schrik voor anderen te straffen.

15. Blaast de bazuin te Zion, zo roep ik nog eens u, priesters, toe, opdat de zegen des Heeren weer over ons kome, en Zijn gericht worde afgewend; heiligt een vasten (Hoofdst. 1:14), roept enen verbodsdag uit.

Het is niet te verwonderen, indien de Profeet hier beveelt, dat de ouderen worden opgeroepen, dewijl het als het ware paste, dat zij anderen voorgingen in de belijdenis van hun berouw. Maar wat daarop volgt, schijnt ongerijmd. Hij wil toch, dat tegelijk de kleine kinderen, die de borsten zuigen, zullen verzameld worden. Maar die kinderen waren toch onschuldig. Waarom werden zij dan in de schuld mede betrokken? wanneer het volk zijn berouw beled?

Maar de kinderen misten gevoel en oordeel, om zich voor Gods aangezicht te kunnen vernederen. Het was dus een bespottelijk en ijdel vertoon, ja, de Profeet scheen wel het volk tot veinzerij aan te zetten, wanneer hij beveelt, dat de kleine kinderen met mannen en vrouwen zouden vermengd worden. Ik antwoord, dat de kinderen tegelijk bijgebracht behoorden te worden, opdat de ouders en meer gevorderden in leeftijd, in hen zouden zien wat zij verdienden. Wij weten toch, dat de toorn Gods zich uitstrekt tot de kinderen zelf ja, tot het stomme gedierte. Indien God Zijn hand uitstrekt om enig volk te straffen, worden noch de ezels, noch de runderen gespaard van het algemeen verderf. Wanneer derhalve de toorn Gods doorgaat tot het stomme gedierte, tot de kleine kinderen, dan is het niet te verwonderen, indien de Heere beveelt, allen in het midden te stellen en daar belijdenis van berouw te doen.

Ook de kinderen zijn in het verbond begrepen, en waar er daarom een algemeen vluchten en vlieden tot den Heere bevolen wordt, daar worden ook de kinderen begrepen in de gemeente, opdat des Heeren aangezicht zich weer in gunst tot Zijn volk zou wenden.

16. Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, vergadert de oudsten, de grijzen, verzamelt ook de kinderkens en die de borsten zuigen, elke leeftijd moet tot viering van den plechtigen dag opkomen, tot de zuigelingen toe, want ook hun teder leven ademt in de bedorven lucht, en zij hebben aan de moederborst de zonde van hun geslacht ingezogen; zelfs de bruidegom ontzegge zich het genot der liefde, en ga uit zijne binnenkamer, en de bruid uit hare slaapkamer, want wanneer allen zonder uitzondering het verdiende gericht dreigt is er geen tijd voor vreugde en aards geluk.

17. Laat de priesters, des HEEREN dienaars, de geordende middelaars tussen den Heere en Zijn volk, hartelijke tranen van berouw wenen tussen het voorhuis van den tempel, het heilige

en het brandoffer-altaar, a) dus onmiddellijk vóór den ingang in het heilige, en laat hen tot den Heere, die in het Allerheilige troont, met gebeden en smekingen zeggen: Spaar uw volk, o HEERE, en geef Uwe erfenis, die gij U door verlossing uit Egypte, en de wetgeving op Sinai tot Uw bijzonder eigendom hebt verworven, niet over tot ene smaadheid, tot een voorwerp van spot en van smaad dergenen, die U niet kennen, dat de Heidenen niet over hen zouden heersen; waarom zouden zij onder de volken, die zonder God leven, zeggen: a) Waar is hunlieder God? 2) Hebben wij niet gezegd, dat zij uit hoogmoed meenden in een bijzonder verbond en in bijzondere genade bij God te staan? Zou dan niet de eer van Uwen heiligen naam U bewegen, om ons te verschonen (Deut. 28:37-42. Ex. 32:12. 1 Kon. 9:7 vv. Micha 7:10. Ps. 115:2)?

a) Ps. 42:11; 79:10.

1) De priesters waren de tussenpersonen tussen God en het volk, om met hun offeranden en gebeden voor het volk tot den Heere te naderen. Nu moesten zij echter niet met offeranden komen, met offeranden van var of rund, maar met die des harten. Wenen is een gevolg van een verbroken hart en een verslagen geest. Welnu het is die offerande, die zich hier openbaart in het wenen voor des Heeren aangezicht.

2) De Profeet ontnemt hier den Joden alle vertrouwen op hun verdiensten, hij toont dat hen niets is overgebleven dan te vluchten tot het ware medelijden Gods. Vervolgens toont hij dat dit medelijden gefundeerd is het genadeverbond Gods, dewijl zij Zijn erfenis zijn. Ten derde toont hij dat God hen genadig wil zijn, dewijl Hij reden heeft in Zijn glorie, welke Hij zou prijs geven aan de bespotting des volks, indien Hij de uiterste gestrengheid wilde gebruiken jegens Zijn volk.

18. Deze ernstige roepstem van den Profeet (Hoofdst. 1:2-2 :17) was niet te vergeefs; hij vond opene oren en harten. De algemene boet-, bede- en vastendag werd gehouden, het gehele volk deed boete, en de priesters smeekten tot den Heere om barmhartigheid voor het volk. De Heere nu verhoorde het gebed. Zo zal de HEERE ijveren over Zijn land, en Hij zal Zijn volk verschonen (liever: Toen ijverde de Heere in heilige liefde voor Zijn arm, geplaagd land, vergaf de zonde en verschoonde Zijn volk van verdere gericht).

Dit vers vormt het midden van het gehele Boek en verbindt zijn beide hoofddelen, dat van aanmaning tot boete en dat van belofte na de belijdenis. Dat daarin niet eveneens de belofte, en wel van een toekomstigen liefdejver des Heeren over Zijn volk, en van verschoning in de toekomst, is begrepen, maar eenvoudige geschiedkundige mededeling, is volgens de grammatica zeker en door de beste uitleggers aangenomen.

De uitdrukking "ijveren" door den Heere gebruikt, heeft zijn grond in de gedachte, die door de gehele Heilige schrift gevonden wordt, dat de Heere in een heilig echtverbond met Zijn uitverkoren volk staat (zie daarover Hos. 1:2). De heilige ijverzucht van den Heere, die Zijn volk Zijne rechtmatige vrouw, van eeuwigheid bemint, is aan de ééne zijde de Goddelijke toorn, die, omdat Gods liefde ene volstrekt heilige is, de ontrouw en de afval van Zijne huisvrouw kastijdt, om haar tot liefde en trouw terug te brengen (Ex. 10:5); van de andere

zijde de toorn, die, zo als hier, de vijanden van Zijn weer bekeerd, getrouw volk verteert. (Ezech. 39:25. Zach. 1:14).

Hier beschrijft de Profeet, dat de nationale verootmoediging ook nationale welvaart met zich meebrengt. De Heere is wel een rechtvaardig, maar ook een barmhartig God. Hij plaagt of bedroeft de mensenkinderen niet van harte, maar Zijn ingewanden rommelen van barmhartigheid, over een volk, over een persoon, die zich van harte bekeert tot Hem. De Heere is traag in de openbaring van Zijn toorn en overvloedig in de betoningen van Zijne genade.

19.

Even als het eerste gedeelte der voorzeggingen van den Profeet zo wordt ook het tweede deel, dat nu begint (Hoofdst. 2:19-3 :21) in twee afdelingen verdeeld. Daar zagen wij in de eerste plaats de aanwezige plaag, die echter slechts de voorbode was van nog vreselijker plagen voor de toekomst. Die zwermen sprinkhanen waren de voorboden en voorbeelden van een verschrikkelijk leger Gods aan het einde der tijden, waardoor de Heere Zijn laatste gericht zal volvoeren. Daarmee komt ook de belofte van het tweede deel overeen. Eerst verkondigt Joël, hoe geheel anders de Heere met Zijn boetvaardig volk zal handelen hoe Hij het uit de ellende zal redden, en rijkelijk allen nood der verelopene jaren zal vergelden. Vervolgens ziet de Profeet verder, en schildert, hoe de dag des Heeren, dien Hij vooraf bekend maakt, een dag van vreugde voor Zijn volk zal zijn. Gelijk van zelf spreekt hield de Profeet deze tweede rede later dan de eerste, namelijk nadat de boete des volks had plaats gehad.

I. Hoofdst. 2:19-27. Drie zaken belooft de Heere aan Zijn boetvaardig volk als hulp in den tegenwoordigen nood: vooreerst dat het bitter gebrek voor mensen en dieren zal worden weggenomen, en vernietiging van het leger van sprinkhanen; vervolgens het verwekken van den Leraar der gerechtigheid, en eindelijk ene rijkelijke nederdaling van regen en terugkeren van vruchtbare tijden. Dat dit drievoudige niet wordt opgeteld naar de volgorde van tijd, waarin het zou plaats hebben, heeft zijne oorzaak in de levendige voorstelling van den Profeet.

19. En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen(liever: antwoordde op het gebed van volk en priesters door Zijnen profeet en zei tot Zijn volk): Ziet Ik zend ulieden het koren, en de most, en de olie, welke door de sprinkhanen vernield zijn (Hoofdst. 1:11), dat gij daarvan verzadigd zult worden; en Ik zal u, gelijk gij (vs. 17) gebeden hebt, niet meer overgeven tot eens smaadheid onder de Heidenen 1) dat zij zouden menen, Ik zou u niet helpen maar hebben verlaten.

1) Deze belofte staat in het nauwste verband met de bede, dat de Heere Zijn volk niet meer overgeve tot een smaadheid der heidenen. Verlossing van de plage der sprinkhanen, algehele verlossing wordt hun beloofd, opdat Juda niet van gebrek en door hongersnood omkome en also voor het oog der heidenen ten onder ga.

20. En Ik zal dien van het noorden 1), namelijk den zwerm sprinkhanen, die van het noorden, van het rijk van Israël (Amos 4:9), of van het noord-oosten uit de Syrische woestijn tot u gekomen is, verre van ulieden doen vertrekken, en hem, die sprinkhanenmenigte (vs. 7), door denzelfden noordewind, door welken hij gekomen is, wegdrijven in een dor en woest land. Ik zal hem doen nedervallen in de Arabische woestijn en het zuiden, en het overige gedeelte in de zee 2), zijn aangezicht, zijne voorhoede naar de Oostzee, de zee in het oosten, de Dode zee, en zijn einde, zijne achterhoede, naar de achterste zee, d. i. de Middellandse. En zijn stank, daar de gedode dieren door de golven aan den oever worden gespoeld, zal opgaan, en zijne vuiligheid zal opgaan, want hij heeft grote dingen gedaan, hij heeft vreselijke verwoestingen aangericht, vreselijker dan Ik had geboden 3).

1) De sprinkhanen komen en gaan met alle winden: gewoonlijk komen zij met den zuidewind uit de Arabische woestijn naar Palestina, bij uitzondering ook uit het noorden en noordoosten. Het een zowel als het ander kan hier bedoeld zijn, omdat de Hebreër gene bijzondere woorden had voor nevenrichtingen, zo als noordoosten, zuidoosten enz. In de woestijn van Syrië, die noordoostelijk van Juda ligt, zijn dikwijls zwermen sprinkhanen. Uit de poëtische voorstelling van het sprinkhanenleger als een van het noorden volgt dus niet noodzakelijk, dat gene werkelijke sprinkhanen, maar een vijandig volk, wellicht de Syriërs of Assyriërs of het vijandige volk Magog, dat tegen het einde der tijden geprofeteerd is (Openb. 20:7 vv.) bedoeld is, en dat hier en in Hoofdst. 1:2 vv. onder het beeld van sprinkhanen zou zijn voorgesteld.

2) Zeer menigvuldig komen de sprinkhanenzwermen in de zee om. Zo verhaalt Hiëronymus: "Ook heden ten dage hebben wij het beleefd, dat zwermen Judea bedekten, die dan door de wind in de Dode zee en in de Middellandse zee werden gedreven. En daar de oever van beide zeeën met hopen van dode sprinkhanen werd opgevuld, welke het water had aangespoeld, was hun stank zo schadelijk, dat de lucht er door bedorven werd, en ene pest voor mensen en zee veroorzaakte (Zie vs. 3).

3) Meermalen wordt in de Heilige Schrift aan de onverstandige schepselen verstand toegekend (zie Gen. 9:5. Ex. 21:28 vv.).

Daaraan ligt ten grondslag, dat achter de vijandschap ook van verstandeloze schepselen, ene vijandelijke, geestelijke macht staat.

21. Vrees niet, o land! verheug u, en wees blijde; niet langer zult gij naar vruchtbaar makenden regen zuchten (Hoofdst. 1:9); want de HEERE heeft grote dingen gedaan 1), en den machtigen verwoester uwer gewassen vernietigd.

1) Terwijl de Profeet zich van deze woorden bedient, die hij zo even van de macht des vijands bezigde (vs. 20) laat hij op het nadrukkelijkst tegenover de machten der verwoesting de scheppende almacht der goddelijke liefde, voor welke alle krachten der natuur zich moeten buigen, in hare zegerijke heerlijkheid te voorschijn treden.

22. Vreest niet, gij beesten des velds, die mede moet lijden onder de gerichten van den Heere en tot Hem schreit (Hoofdst. 1:18); want de weiden der woestijn zullen weer jong gras voortbrengen; want het verwoeste geboomte zal weer zijne vrucht dragen, en in 't bijzonder de wijnstok en vijgeboom zullen hun vermogen geven, hun gewone opbrengst schenken.

23. En gij kinderen van Zion! gij, die om Zion als om uwe moeder in het land van Juda woont! verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uwen God: gij zult ondervinden, dat Hij uw trouwe God is; want Hij zal u uit de ondervondene ellende nieuwen geestelijken en lichamelijken zegen rijkelijk laten ten deel worden. Hij zal u geven (Deut. 18:18 vv. Rom. 3:21 vv. Heb. 1:1), u, die u boetvaardig en gelovig tot Hem wendt, dien Leraar en Leidsman tot vergeving der zonden en der ware gerechtigheid 1), die voor God geldt, namelijk Zijnen eniggeborenen, lieven Zoon, die de gerechtigheid en het leven zelf is. En Hij zal u, om u eerst (vs. 23-27) de lichamelijke zegeningen verder voor ogen te schilderen, tot vruchtbaarmaking der aarde den regen doen nederdalen, den vroegen regen, ten tijde van uw zaaien in den herfst, opdat het zaad ontkieme en groeie, en den spaden regen in de lente voor den oogst, opdat het zaad rijp worde (Lev. 26:5), in de eerste maand 2) door zulk een aardsen zegen zult gij des te gewilliger worden, den daarop volgende geestelijken zegen (Hoofdst. 3:1 vv.) aan te nemen en te verwachten.

1) Onder den Leraar der gerechtigheid hebben we te verstaan, niet Joël, zoals sommigen menen, maar den Messias, in wien alle de schatten van genade en zegen verborgen zijn. Israël had gezondigd. Zwaar gezondigd tegen den Heere en nu bevatte de belofte van te zullen zenden den Messias, tevens die van het zenden van tijdelijke zegeningen. In Christus, hetzij die te komen staat, hetzij die gekomen is, is alleen de Heere God een barmhartig en genadig God voor den zondaar. Alle de zegeningen, zowel op tijdelijk als op geestelijk gebied, zijn vruchten van het kruis van Golgotha.

2) Onze Staten-Overzetters hebben het woord maand er tussen in gevoegd, in navolging van den Chaldeër e. a. Dit is echter o. i. ten onrechte. Het woord in het eerste correspondeert met Hoofdst. 3:1. Het wil zeggen, dat in tegenstelling van de dure tijden van ellende en hongersnood nu zullen komen dagen van zegen en voorspoed en van daar dat betere vertaling is: in de eerste plaats.

24. En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen, waarin het uitgeperste sap vloeit (Richt. 6:11 2), zullen van most en olie overlopen en ze niet meer kunnen bevatten.

25. Alzo zal Ik ulieden de jaren vergelden 1), weer goed maken, die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups (zie Hoofdst. 1:4) heeft afgegeten; Mijn groot heil, dat Ik onder u gezonden heb, om u te straffen en u tot bekering op te wekken.

1) Wat de Heere den Zijnen ontnemt, omdat zij Hem ten gevolge van het bezit vergeten, en lauw in het dienen van Hem zijn geworden, vergoedt Hij hun, wanneer zij zich onder de machtige hand Gods verootmoedigen en tot de eerste liefde wederkeren; Hij vermeerdert het zelfs en maakt dat de Zijnen, die weer sterk in geloof en in liefde zijn geworden, en de Godsgaven niet meer misbruiken, er nu veel meer genot en vreugde van hebben. Waar Hij

echter het aardse verlies niet weer vergoedt, verzadigt Hij des te meer met hemelse broederen, en zal Hij op de nieuwe aarde ook de akkers en huizen enz. honderdvoudig vergelden.

26. En gij zult overvloedig en tot verzadiging eten, en prijzen den naam des HEEREN, uws Gods, die wonderlijk bij u gehandeld heeft, wiens wegen wonderbaar zijn, doch altijd goed; en Mijn volk, dat door bekering en geloof weer met Mij is verbonden, zal nimmermeer den lichamelijken noch den geestelijken zegen ontberen; het zal niet beschaamd worden tot in eeuwigheid, zodat de ongelovigen zouden juichen.

27. En gij zult door zulk een blijvenden aardsen en geestelijken zegen duidelijk weten, dat Ik, steeds werkzaam om te straffen en te zegenen, in het midden van Israël ben, en dat Ik, de Heere, uw God, ben, die altijd dezelfde getrouwe Heilige en Barmhartige blijf. Ik ben het, die met u in verbond sta, en niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.

Wanneer God tekenen van Zijne bijzondere zegeningen en bescherming aan Zijn Volk geeft, wordt dat uitgedrukt, doordat Hij in 't midden van hen woont. (Zie Hoofdst. 3:17. Lev. 26:11 en 12. Ezech. 37:26). Dit is ene gunst, die Hij nimmer dan op hun oprechte en volstandige gehoorzaamheid belooft.

28.

II. Vs. 28-Hoofdst 3:21. Met den drievoudigen zegen, dien de Heere aan Zijn boetvaardig volk voor het tegenwoordige beloofd heeft, komt nauwkeurig overeen ene drievoudige belofte voor de toekomst. Gelijk de Heere reeds nu voor het volk den Leraar der gerechtigheid wil verwekken, zo zal Hij in de toekomst Zijnen Geest uitstorten over alle vlees. Gelijk Hij nu de legers sprinkhanen wil vernietigen zo zal Hij in de toekomst het leger der heidenwereld oordelen. Gelijk Hij eindelijk thans vruchtbare tijden wil laten wederkeren, zo zal Hij in het einde Zijn volk uit allen nood redden en eeuwig verheerlijken. Maar deze drie toekomstige hemelse zegeningen zijn met elkaar op 't nauwst verwant, en worden daarom door den Profeet niet streng van elkaar gescheiden. Integendeel beginnen in zijne voorstelling zowel als in de vervulling met de uitstorting van Gods Geest ook aanstonds de tekenen van het gericht, en evenzo gaat de redding en verkoping van Gods volk met het gericht over de macht des vijands hand in hand; daarom heeft ook de Profeet beide in elkaar gevlochten; de volmaking van het Godsrijk, het doel van alle wegen Gods, strekt zich over het gericht heen in de eeuwigheid uit en sluit daarom de gehele profetie.

28. En daarna, na dien eersten (Hoofdst. 2:23), minderen, lichamelijken zegen (Hoofdst. 2:19-27), dien Ik u nu reeds zal geven, zal het geschieden, wanneer de tijd vervuld is, en die hoogste Leraar der gerechtigheid zal komen, dat Ik Mijnen Heiligen Geest niet meer als vroeger zal geven voor een korten tijd en in geringe mate. Ik zal dien uitgieten als een vruchtbaarmakenden regen, in rijken overvloed als een blijvend goed met alle Zijne genadegaven. Hij zal niet alleen zijn over enkele uitverkorene knechten als profeten, hogepriesters en koningen, maar over alle vlees, zowel uit het volk Gods als uit de heidenen, en uwe zonen en uwe dochteren zullendoor de kracht van den Heiligen Geest, die in hen

woont, profeteren. Zij zullen Gods woord met lof en verheerlijking uitspreken, en ook de toekomst van het Godsrijk kennen (Num. 12:6. (Deut. 18:22), uwe ouden zullen openbaringen van God hebben door het dromen van dromen; uwe jongelingen zullen door den Heiligen Geest verwaardigd worden gezichten te zien, hemelse dingen in vertrekking van zinnen te aanschouwen (Hand. 10:10 vv. 2 Kor. 12:1 vv. Alzo zal elke leeftijd en elk geslacht den Geest Gods met Zijne gaven ontvangen, en de wens en profetie van Mozes (Num. 11:29) dat al het volk in staat mocht zijn door Gods Geest te spreken, vervuld worden (Jes. 32:15; 11:9; 54:13; 44:3. Jer. 31:33 vv. Ezech. 36:26 vv. 39:27. Zach. 12:10).

29. Ja ook over de dienstknechten en over de dienstmaagden, over slaven en slavinnen, van welke tot hertoe nooit één den Geest Gods ontving, zal Ik in die dagen, in dienzelfden laatsten tijd, Mijnen Geest uitgieten, zodat zij vrij in den Heere, en ten volle gerechtigde leden van mijn rijk zullen worden (Gal. 3:28. Efeze. 4:8. 1 Kor. 12:13

De grote belofte, op welke de latere Profeten hebben voortgebouwd en gelijke zegeningen hebben voorgezegd, is vooreerst vervuld, toen tengevolge der verzoening door Jezus Christus de Heilige Geest op het Pinksterfeest rijkelijk kwam over allen, die geloofden (Hand. 2:4 vv.) Zij wordt echter sedert dien tijd altijd door elken dag vervuld, zo dikwijls bijzondere personen met den Heiligen Geest worden vervuld en wedergeboren (Tit. 3:5 vv.), zo dikwijls door de prediking en het heilig sakrament die genade vernieuwd en vermeerderd wordt; zij zal vervuld worden totdat aan het einde der tijden de volheid der heidenen zal zijn ingegaan, en ook Israël zich hebben bekeerd, en alsdan de gemeente van Christus ene geheel heilige, met den Geest van God vervulde en waarachtig wedergeborene zal geworden zijn. Alzo door de vervulling dezer profetie voort van de verschijning des Heeren Christus tot aan Zijne wederkomst. Deze tijd wordt in het Oude-, zowel als in het Nieuwe Testament steeds de laatste tijd genoemd. Daarom verklaart Petrus in Hand. 2:17, wanneer het Pinksterwonder als vervulling van Joëls profetie voorstelt, het "daarna" door: "in de laatste dagen. " Daar echter met de verschijning van Christus in het vlees en de uitstorting des Geestes de laatste tijd is aangebroken sluit Joël aan deze belofte ook dadelijk de profetie van het laatste oordeel.

Joëls profetie is vervuld op den Pinksterdag. Toen heeft de Heilige Geest bezit genomen van het lichaam van Christus.

Van een hernieuwen of noch te wachten uitstorting kan dus geen sprake zijn.

Wel van een uitstromen des Geestes in de gemeente, waardoor de wedergeboorte en wat daarop volgt in het geestelijk leven der gelovigen plaats grijpt.

En het gevolg van die uitstorting, eens voor al, voor altijd, zou zijn, wat de Profeet hier nader beschrijft.

Op alle vlees, dat is op allerlei vlees zou de Geest worden uitgestort. Niet meer beperkt tot de Kerk des O. Verbonds, tot de volkskerk onder Israël, maar over de Kerk des N. V. die wereldkerk zou zijn. Zowel Joden en Heidenen, zowel vrijen als dienstbaren, zouden ervaren, dat de Zone Gods verhoogd was en de H. Geest was nedergedaald.

30. En, wanneer eens Mijn Geest over alle vlees zal worden uitgestort, en eindelijk Mijn rijk volmaakt zijn, zal Ik voorboden van Mijn gericht over degenen, die Mijnen Geest ongehoorzaam zijn, laten komen, Ik zal wondertekennen, buitengewone natuurverschijnselen geven in (aan) den hemel en op de aarde, zodat ieder het naderen van den oordeelsdag, kan zien. Even als in Egypte het water van den Nijl in bloed werd veranderd, zo zal het aan het einde bij de eerste en tweede bazuin zijn voor de gehele aarde (Ex. 7:17 (Openb. 9:7 vv.), en even als in Egypte vuur met hagel op de aarde nedervielen (Ex. 9:24), zo als de Heere in vuur op den Sinaï nederdaalde (Ex. 19:18). zo zullen verschijnselen van vuur mede bij de eerste en tweede bazuin een voorsmaak van het eeuwige vuur geven (Openb. 9:7 vv.), en gelijk de Sinaï rookte, toen de Heere was nedergedaald, zo zullen bij de bazuin rookpilaren uit den afgrond oprijzen, en aan de wereld de duisternis van den eeuwigen dood doen smaken.

31. De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, zij zullen een droevig bloedrood schijnsel aannemen, zodat de beide hemellichten door buitengewone verduisteringen even als in Egypte (Ex. 10:21 vv.), en bij den dood des Heeren de verdonkering van het daglicht, den mensen het naderend gericht verkondigde (Matth. 27:45, 51. Luk. 23:44, 48), ook eens de nabijheid van den grootsten gerichtsdag zullen aankondigen (Openb. 9:12), eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt 1).

Zeer dikwijls worden verschijnselen aan den hemel, zo als verduistering en uitblussing der lichten van den hemel door de Heilige Schrift als voorboden en tekenen van nabijzijnde gerichten, vooral van het laatste oordeel, vermeld (vgl. Jes. 13:10; 34:4. Jer. 4:23. Ezech. 32:7 vv. Amos 8:9. Matth. 24:29 Mark. 13:24. Luk. 21:25). Men heeft daarbij natuurlijk niet te denken aan de regelmatig wederkerende zons- en maansverduisteringen en dergelijke, maar aan andere verschijnselen, die niet uit de wetten der natuur te verklaren zijn, en in de geschiedenis in vrij groten getale zijn aan te wijzen tijdens grote omkeringen in de wereld. Het volksgeloof, dat buitengewone verschijnselen aan den hemel, en bijzondere natuurverschijnselen aanziet als voorbeduidende, en wijzende op grote omkeringen, ja op het begin van het laatste oordeel, is diensvolgens ganselijk niet voor enkel bijgeloof te houden, maar rust op de mening, die in Hoofdst. 1:7, 15 is uitgesproken en schriftuurlijk is, over de betrekking van natuurlijke gebeurtenissen tot de toestanden in de mensenwereld. Het volksgeloof dwaalt slechts daarin, dat het uit de bijzondere buitengewone natuurverschijnselen wil besluiten tot bijzondere zaken, die in de ontwikkeling van het mensdom te wachten zijn.

Zulke ene donkerheid had Juda dan nog te wachten, alvorens de Leraar der gerechtigheid komen zou, en de Geest in zulk enen ruimen overvloed zou worden uitgestort, maar na die duisternis daagde het heerlijkste licht. Zo is het in het Godsbestuur over deze zondige aarde altijd, en dat is wijs, rechtvaardig en goed. Niet zelden rijst uit de stikdonkerste duisternis het helderste en beminlijkste licht, terwijl het door alle tijden, ook naar des apostels opzettelijke aanwijzing (Rom. 10:13), waarheid blijven zal, dat er te midden van al de wentelingen en donkerheden in het ondermaanse, naar Gods genadebestel, een weg van behoudenis en eeuwige redding is, langs welken de ziel vertroosting en in dit leven verademing vindt, terwijl er ene eindeloze rust en zaligheid, voor elk, die gelooft, overblijft.

Alzo schijnt het, dat op dien morgen, toen de jongeren eendrachtig bij elkaar waren, de eerste druppelen nederdaalden van die Geestesuitstorting, welke bestemd is om alle delen van 's werelds uitgestrekte, verschroeide en dorstige wildernis te verfrissen en te bevochtigen, een spade regen, toen voorafgegaan door een aanvankelijken en vroegtijdigen. Gedurende de Christelijk huishouding, dat is gedurende de laatste dagen van 's Heilands geboorte tot Zijne tweede komst, is Joëls voorspelling van tijd tot tijd vervuld. De eerste, de April-regenstroom, indien ik zo spreken mag, wordt vermeld in Hand. Er geschieden bij tusschenpozingen dergelijke openbaringen van hoger invloed in elke der op elkaar volgende eeuwen; maar de milde en overvloedige ontruiming, welke een volk voor des Heeren komst gereed moest maken of, om de schone taal der Apokalypse te spreken, de bruid voor haren bruidegom toebereden, is nog te verwachten, om dan tot teken te verstreken van dien groten dag, op welken alle dingen zullen worden vernieuwd. Zo dit mijne eigene en bijzondere menig ware, zou ik haar niet met zulk ene verzekerdheid durven staande houden; maar Calvijn, die scherpzinnige theologant, afkering van al wat maar enigszins buitensporig schijnt, zegt: "Joël Overziet het koninkrijk onzes Heeren in zijn geheel, en wat hij voorspelt, moet verwezenlijkt worden tussen den eersten Pinksterdag en den dag van de opstanding der Heiligen. " Over de verheven en welsprekende Puritein, wiens geschriften schatten van godgeleerdheid bevatten, drukt zich in zijn werk over den Heiligen Geest dus uit: "Petrus meent geenszins, dit blijkt duidelijk, dat door het gebeurde op den Pinksterdag de profetie vervuld is. "

Is Joëls profetie op den Pinksterdag uitgeput? Stellig neen, want de zon is niet veranderd in duisternis, en de maan niet in bloed en ook van het dromen van de ouden is niets vernomen. Dit kon ook niet. De doorluchtige dag, waarop deze profetie, evenals zovele anderen, eerst zal worden uitgeput, toeft tot de wederkomst des Heeren.

32. En het zal geschieden, wanneer deze voortekenen aan de wereld en hare kinderen de verschrikkingen van den eeuwigen dood voor de ziel schilderen, zo zullen de kinderen Gods hun hoofden omhoog heffen, omdat hun verlossing nabij is (Luk. 21:28), want al wie den Naam des HEEREN, des Drieëenigen Gods, gelovig zal aanroepen, zal behouden worden; want op den berg Zions, waar de Heere zelf woont in het midden van Zijn volkomen geworden rijk, en te Jeruzalem, de plaats, waar Hij zich aan de Zijnen door Zijnen Heiligen Geest in Woord en Sacrament heeft geopenbaard, zal ontkoming zijn van den eeuwigen dood (Jes. 4:3), gelijk als de HEERE reeds door Zijnen Profeet Obadja (1:17) gezegd heeft; en dat, bij de overgeblevenen, die uit het gericht geredden, die de HEERE Zich in het rijk der genade uit alle volken en uit alle tijden zal roepen, en als geheiligden Zijn volk zal hebben ingelijfd (Hand. 3:19. Rom. 10:13).

Het is een drievoudig verschiet, dat voor Joëls blikken zich opent. Hij verwacht ene algemene en overvloedige Geestesbedeling; daarmee gepaard ene reeks van strafgerichten, die den jongsten gerichtsdag voorafgaan en voorbereiden, en te midden van dat alles veiligheid en zaligheid voor alle oprechte vrienden des Heeren, die Zijn aangezicht in het heiligdom zoeken. Wat de vervulling dezer merkwaardige Godsspraak betreft, het schijnt even onmogelijk haar, met sommigen in de dagen des Ouden Verbonds te doen opmerken, als met anderen haar te beperken tot het Pinksterwonder en de daarop gevolgde grote gebeurtenissen, welke gedeeltelijke en kortstondige herstelling van den Joodsen godsdienst en zeden, welke

zichtbare vergelding over de vijanden Gods, welke treffende uitredding voor zijne oprechte vereerders er ook in of na Joëls dagen vóór de volheid des tijds zij gezien, zij kan ten hoogste lichtvoorteken en afschaduwing heten van den heildag des Nieuwen Verbonds, hier kennelijk met verrukking begroet. Joëls profetie wijst verre vooruit, en verheft zich hoog boven het standpunt ener wet, die de zonde beteugelen, maar den zondaar zelf niet levend maken kon. Het tijdperk van overgang en worsteling, dat nog voor Israël moest aanbreken, eer Jehova alzo Zijnen Geest in ongekende maat kon doen dalen, treedt geheel voor den blik des Zieners terug, en het onbepaald "daarna" waarmee begint, toont genoeg hoever hij van de gedachten aan enige tijdsbepaling verwijderd is. Met brede trekken beschrijft hij het tijdperk des Nieuwen Verbonds; geenszins een bepaald tijdstip, waarop het hier voorspelde zou plaats grijpen. Onzes inziens miskent men zowel de letter als den geest zijner voorstelling, dat Joël hier een enkel, afzonderlijk feit voor ogen heeft, waar hij veeleer een dóórlopend toneel tot in het verst verschiet ziet ontsloten. Zegt Petrus op den Pinksterdag ter verklaring van het wonder der talen: "dit is het wat gesproken is door den Profeet Joël (Hand. 2:16) hij verzekert ons dat de Godsspraak geenszins wezenlijk, dat zij uitsluitend door die uitstorting des Heiligen Geestes vervuld is. Zelfs verkrijgt het Pinksterwonder dan eerst zijne hoge betekenis, wanneer het als aanvang ener geheel nieuwe orde van zaken beschouwd wordt, en hebben ook de buitengewone openbaringen des Geestes opgehouden, door Joël en Petrus vermeld, zijne voortdurende werking is het kenmerk der nieuwe bedeling. Waarom dan als voorspelling van ene ure beschouwd, wat veeleer afschaduwing ener reeks van eeuwen mag heten. Even willekeurig als de beperking der eerste belofte tot het wonder des Pinksterdags is de verklaring der straks gevolgde bedreiging, uitsluitend van Jeruzalems verwoesting ten gevolge van de Messiasverwerping. Joël denkt aan die gebeurtenis niet, en kon daaraan op zijn standpunt niet denken. De oordelen, die hij voorspelt, treffen, naar het volgende hoofdstuk, niet de Joden, maar de vijanden der Joden; de heidenen, die naar het dal Josafats worden afgevoerd, om op die plaats des gericht's rechtvaardige straf te ontvangen. Joël stelde Zion en Jeruzalem als plaats der ontkoming voor, en gelijk alle andere Profeten, ziet ook hij in de hoofdstad van Juda het brandpunt, waaruit voortdurend het licht en de vreugd der Messias-regeering zal uitstromen over alle volken der aarde. Wel laat het zich gemakkelijk verklaren, waarom Petrus ook dit gedeelte der Godsspraak aan de ongelovige spotters herinnert. Bekend met hetgeen de Meester aangaande de verwoesting van stad en tempel heeft aangekondigd, en beducht, dat de Joden zelf alzo in de oordelen vallen zullen, door Joël aan de vijanden des Heeren bedreigd, wil hij zijne hoorders door die ernstige herinnering opwekken, om nog in tijds den naam des Heeren Jezus tot zaligheid aan te roepen, om alzo land en volk aan een dreigend verderf te onttrekken. Werkelijk waren dan ook de vlammen van stad en tempel een van de ontzettendste voortekenen des jongsten gericht's, en hebben daarentegen de ontkomenen te Pella gezien, hoe de Heere de Zijnen beschermt. Maar Joël, hij heeft niet zo een afzonderlijk toneel van vergelding of bewaring, hij heeft veeleer een voortdurend Godsgericht over de vijanden Zijns rijks voor den geest onverschillig tot wat wolk zij behoren. Dat gericht is ook (hoe had de Profeet het uit zich zelve kunnen voorzien?) over de Joden als verwerpers van den beloofden Messias gegaan; het gaat voort te komen tot en over allen, die de wetten van het Godsrijk wederstreven. Die den Geestesdoop der vernieuwing versmaadt, ondergaat den vuurdoop der straf, en gedurende alle volgende eeuwen en op gedurig breder schaal gaan milde Geestesbedelingen en rechtvaardige oordelen zamen, totdat eindelijk de grote dag der laatste beslissing genaakt. Maar te midden van dat

alles blijft Jehova de toevlucht der Zijnen en Jeruzalem de veilige haven voor de ontkomenen uit de schipbreuk der tijden. Jeruzalems verwoesting, hetzij de eerste of de tweede, vermeldt de Profeet met geen enkelen trek. Zij is slechts een tusschenbedrijf in het drama der wereldgeschiedenis, een tijdelijk vonnis over ene tijdelijke ontrouw, waardoor Gods trouw door geen enkel te niet gedaan wordt. Maar waar hij in het netelig verschiet de bitterste vijanden, Egypte vooral en Edom, gemeld vindt, blijft zijn blik met innerlijk welgevallen op dit eindpunt zijner verwachting rusten. De Heere woont op Zion, en Jeruzalem is ene heilige plaats, niet meer door vreemde voeten ontreinigd. Vruchtbaarheid, overvloed wordt het deel van het volk der verkiezing. "Juda zal blijven tot in eeuwigheid en Israël van geslachte tot geslachte en de Heere zal wonen op Zion. " (Hoofdst. 3:16-21.) Wie zou aarzelen, de Godsspraak van Joël als de eerste schakel in ene lange keten van profetische uitzichten, op hogen prijs te waarderen? Is de verwachting, die hij wekt nog enigszins onbestemd, van nu voortaan zullen wij het glansrijk verschiet zich al verder en verder zien openen. Moest Joël bepaald tot Juda en Israël spreken, de twee Godsmannen Amos en Hosea hadden tevens een bepaalden lastbrief voor het rijk der tien stammen ontvangen.

Ontegenzeggelijk stelt de Profeet hier in de tijden van druk en benauwdheid den Naam des Heeren voor als een sterke toevlucht en sterkte. Zegt de Spreuken-dichter, dat de Naam des Heeren een sterke toren is ten dage van benauwdheid, dat de rechtvaardige er zal heenvlieden en in een hoog vertrek gesteld worden, ook de Profeet Joël stelt dien Naam als zodanig voor. De Heere God is immer voor Zijn volk een sterke Toevlucht geweest, maar bovenal in tijden van druk en ellende. In die tijden van uiterste ellende zal het blijken wie behouden worden of verloren gaan en de Naam des Heeren, het aanroepen van den Naam des Heeren, zal alleen de waarborg van behoudenis kunnen zijn.

HOOFDSTUK 3.

BESCHERMING DER KERK TEGEN DE VIJANDEN.

1. Alleen in het geloof aan 's Heeren naam zal redding en zaligheid te vinden zijn (vs. 5); want ziet in diebedoelde dagen van de uitstorting Mijns Geestes over allen, en te dier tijd, als alle Mijne raadsbesluiten zullen volbracht worden, dat met de verschijning van den Leraar der gerechtigheid zal aanvangen, als Ik, om dien tijd nog nader aan te wijzen, de gevangenis, elke vernedering en slavernij van Juda en Jeruzalem door verlossing van alle zonde en ellende zal wenden, en Mijn uitverkoren volk tot een waarlijk heilig en bekeerd volk zal maken (Hosea 6:11);

2. Dan zal Ik dadelijk daarop alle Heidenen vergaderen, wien wel het deelgenootschap aan het rijk Gods werd aangeboden, maar in hun ongeloof volhardden, en Mijn volk gehaat en vervolgd hebben. Ik zal ze verzamelen tot het grote gericht, en zal hen afvoeren in het dal van Josafat¹⁾, d. i. het dal van Gods gericht. Dat zal volgens Zach. 14:3 v. in de nabijheid van Jeruzalem liggen, en heeft zijn naam ontleend eensdeels aan hetgeen de Heere eens als ten voorbeelde onder den koning Josafat aan enkele heidense volken heeft gedaan (2 Kron. 20:26 Openb. 16:16), en Ik zal met hen aldaar richten, dien bloedigen gerichtsdag houden, van wege al hun boosheid en al hun vervolgen van Mijn volk en Mijn erfdeel Israël, dat zij, bijv. de Filistijnen en Arabieren, om het eerste en bijzonder sprekende voorbeeld als toonbeeld van alle latere vijandschap der Heidenen aan te halen, onder koning Joram (2 Kron. 21:16 v. Joël 1:1), na de verovering van Jeruzalem, onder de Heidenen hebben verstrooid, en Mijn land, dat Mij als plaats Mijner openbaring in bijzonderen zin toebehoort, gedeeld.

1) Zoals bij vs. 9 ook is aangetekend, is hier onder het dal Josafats niet te verstaan, het bekende dal, waarvan in 2 Kron. 20 sprake is, maar een dal vlak bij Jeruzalem. Op den berg Zions, binnen Jeruzalem zal er ontkomen en behoudenis zijn. Jeruzalem en Zion vormen hier met het dal Josafats de grote tegenstelling tussen het behoud van de gelovigen en het verderf van de ongelovigen.

3. En zij hebben het lot over Mijn volk, als over slaven zonder meester, geworpen, en een door 't lot hun ten deel gevallen knechtje gegeven om ene hoer aan de Syrische en Sidonische slavenhandelaars, en een Joods meisje verkocht om wijn, dat zij mochten drinken.

Merk op, dat alle straffen en het gericht van God over de bozen geschiedt om den wille der vromen, zo ook het laatste oordeel.

Het is een voorbeeld, dat de Profeet hier aanhaalt (vs. 7, 8 vv.) uit den tijd van Joram's regering, die nog in levendige herinnering van zijne tijdgenoten was. Hij stelt dit als een voorbeeld van de talrijke verdrukkingen, die het volk Gods van alle tijden, van het Oude- en Nieuwe Testament, van de ongelovige wereld moet ondervinden, en die de Heere aan het einde op dien groten gerichtsdag te zamen zal bezoeken. Het "laatste gericht der volken" zal toch niet alleen gehouden worden over Feniciërs, Filistijnen en Arabieren, maar ook over de Romeinen en andere Heidense volken, die de Joden mishandeld hebben, en over alle vijanden

van het volk Gods, waartoe ook de Mohammedanen en de vleselijk gezinde Joden en de heidens gezinde naamchristenen behoren". Daar de Feniciërs mede hadden geholpen aan de slechtheid onder Joram, wendt zich de Profeet nu tegen hen hun een lot aankondigende, overeenkomstig hetgeen zij Juda hadden aangedaan.

4. En ook, wat hebt gij met Mij te doen, gij Tyrus en Sidon, de beide grootste steden der Feniciërs (vgl. Joz. 11:8 Jes. 23:1), en alle grenzen, alle vijf de landstreken of vorstendommen van Filistea Palestina (Joz. 13:2)! Zoudt gij Mij ene vergelding wedergevenvoor iets kwaads, dat gij van Mij en van Mijn volk geleden hebt? Waarlijk gij hebt gene reden om mijn volk iets kwaads te doen; maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk zal Ik uwe vergelding op uw hoofd wederbrengen, in een ogenblik zal Ik uwe schandelijke misdaad op uzelf doen nederkomen.

5. Omdat gij, Filistijnen in verband met de Arabieren (2 Kron. 21:17), Jeruzalem overvallen, veroverd en geplunderd hebt, Mijn zilver en Mijn goud uit Mijnen heiligen tempel hebt weggenomen, en hebt Mijne beste kleinodiën in uwe paleizen en tempels (2 Kon. 10:23) gebracht.

De tempel werd van zijne sieraden meermalen door de koningen van Juda beroofd, soms uit noodzakelijkheid, soms uit goddeloosheid (2 Kon. 12:8; 19:16. 2 Kron. 28:24 Ch). Ook werd hij meer dan eens door de Chaldeënen geplunderd, eerst in de regering van Jojakim (2 Kron. 36:7), vervolgens onder de korte regering van Jojachin (2 Kon. 24:13) vóór de laatste verdelging (2 Kon. 25:17, 18). Enig gedeelte van zijne sieraden is misschien aan de kooplieden van Tyrus en Sidon verkocht geweest. De ontheiliging van den tempel te Jeruzalem en het plunderen van zijne kostelijkheden is door God in de Heidenen en ongelovigen op ene opmerkelijke wijze gestraft geworden (zie Jer. 50:28; 51:11). Alzo in Belsazar (Dan. 5:1) en in Antiochus Epifanes (1 Makk. 6:12) en naderhand in Pompejus en Crassus.

6. En gij, Feniciërs! hebt aan die rovers de behulpzame hand geboden daardoor, dat gij de kinderen van Juda en de kinderen van Jeruzalem die zij gevangen genomen hadden, van hen gekocht en weer als slaven verkocht hebt aan de kinderen der Grieken, aan de in Klein-Azië wonende Grieken of Joniërs, opdat en daarin ligt de grootheid uwer boosheid- gij hen verre van hun landpale mocht brengen, en hun de mogelijkheid om naar hun vaderland terug te keren geheel zoudt afsnijden.

7. Ziet, Ik zal ze opwekken, en ondanks uwe boosheid naar hun land terugvoeren uit de plaats, waarhenen gij ze hebt verkocht, en Ik zal uwe vergelding wederbrengen op uw hoofd.

8. En Ik zal doen naar Mijne eeuwige wereldorde: "Oog om oog, tand om tand" en uwe zonen en uwe dochteren als slaven verkopen in de hand der kinderen van Juda, in wier handen Ik u zal geven, die deze uwe gevangene kinderen weer verkopen zullen aan die van Scheba, aan de Sabeërs, dat beroemde handeldrijvende volk in Gelukkig Arabië (Gen. 10:17. 1 Kon. 10:1 aan een vergelegen volk. Zulk ene bedreiging zal zeker aan u, Filistijnen en Feniciërs, worden vervuld, want de HEERE heeft het gesproken.

Die bedreiging werd reeds gedeeltelijk vervuld bij de overwinning der Filistijnen door Uzzia (2 Kron. 26:6 v.) en Hizkia (2 Kon. 18:8), toen zeker Filistijnse krijgsgevangenen als slaven werden verkocht; maar hoofdzakelijk eerst na de ballingschap, toen Alexander de Grote en zijne opvolgers aan vele Joodse krijgsgevangenen in hun gebied de vrijheid schonken (Josefus Antiq XIII, 2, 3), en gedeelten van het Filistijnse en Fenicische gebied nu en dan onder Joodse heerschappij stonden, toen Jonathan Askelon en Gaza belegerde (1 Makk. 17:86; 11:67), toen de koning Alexander (Bales) Ekron en zijn gebied aan Juda afstond (1 Makk. 10:89), de Joodse koning Alexander Janneus Gaza veroverde en verwoestte (Jos. Ant. XIII 3 bell. Jud. I, 4, 2), en toen, na den overgang van het door Alexander den Grote veroverde Tyrus aan de Seleuciden, Antiochus de Jongere, Jonathans broeder Simon tot veldheer van de Tyrische grenzen tot aan die van Egypte aanstelde. (1 Makk. 11:58).

Na dit tussenbeide gevoegde voorbeeld van haat der Heidenen tegen het Godsrijk keert de Profeet weer terug tot voorstelling van het boven (vs. 6 en 7) aangekondigde, laatste grote gericht over alle Heidenen (vgl. Zach. 14:2 vv.).

9. Roept, gij herauten der volken 1)! dit, wat Ik nu opdraag, uit onder de Heidenen; heiligt enen krijg 2), rust u ten oorlog toe door offers en allerlei godsdienstige plechtigheden (1 Sam. 7:8 v.); wekt de helden uit de rust des vredes op tot den strijd; laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden tegen Mijne heilige stad Jeruzalem, dat zij de laatste proef ondernemen tegen Mijne uitverkorene gemeente.

1) Hier nu hebben we een uitdaging aan alle de vijanden van Gods koninkrijk, om hun ergste te doen, om hun te kennen te geven, dat God zich tegen hen ten oorlog toerust, zo worden zij opgeroepen om zich tegen den oorlog gereed te maken. Wanneer het uur van Gods oordelen gekomen is, zullen er krachtdadige middelen in het werk gesteld worden, om alle volken te vergaderen tot den strijd, van dien groten dag van den almachtigen God.

De Heere roept de Heidense volken, of wat in dezen laatsten tijd hetzelfde is, de antichristelijke machten der wereld tot den laatsten strijd tegen Gods volk; dit is hetzelfde als ene vergadering tot het laatste oordeel. De Heere richt de oproeping met dien strijd niet tot de kriegsbevelhebbers van die volken, maar tot de herauten, die Zijnen wil en Zijn bevel horen, en dat verder tot de volken kunnen brengen.

Men kan deze oproeping tweezins opvatten, of, als tot het heirleger van God gericht, om zich gereed te maken tot den strijd tegen Gods en Israëls vijanden, die in het dal van Josafat zou gevoerd worden; of, als deze vijanden betreffende, en hen opwekkende om al hun krachten zamen te rapen, 't geen nochtans hun nederlaag niet zou voorkomen, maar alleen die verzwaren zou. Deze laatste opvatting is de natuurlijkste, en ook meest overeenkomstig het gebeurde ten tijde van Josafat, toen de Israëlieten zelf niet te strijden hadden, maar alleen kwamen om getuigen te wezen van de slachting, die de zaamverbonden vijanden onder zich hadden aangericht. De naam "het dal Josafat" toch is buiten twijfel ene zinnebeeldige benaming, en vruchteloos zoekt men een eigenlijk dal van Josafat in de nabijheid van Jeruzalem of elders binnen Palestina. Josafat is een beduidende naam en betekent "de Heere houdt gericht": het is dus tot het dal, door God bestemd, om daarin door ene geduchte

nederlaag gericht over Israëls vijanden te houden. Intussen is het niet minder zeker, dat hierbij gezinspeeld wordt op de geschiedenis 2 Kron. 20 verhaald, waar men leest van ene merkwaardige nederlaag, waarbij vele tegen Juda zaamverbonden vijanden, onder Josafats regering, door Goddelijke tussenkomst geheel verslagen en vernield werden. Hierdoor wordt de toekomstige nederlaag van Israëls vijanden in vergelijking gebracht met die ook zaamverbonden volken zou treffen, die ook door Goddelijke tussenkomst zou plaats hebben, en ook eindigen zou in ene volkomene vernieling. Deze zelfde verklaring vindt men ook in de kanttekening der gewone overzetting.

10. Maakt alle vreedzame werktuigen van den landbouw tot krijgswapenen; want nu komt het er op aan al uwe krachten in te spannen tot enen strijd op leven of dood. Slaat uwe spaden tot zwaarden, en uwe sikkelen tot spiesen (vgl. Jes. 2:4 Micha 4:3); de zwakke onder het volk blijve niet achter, maar vermanne zich en zegge: Ik ben een held. Dan zullen alle Heidenen van gelijke geestdrift tot vernietiging van het gehate volk van God, van Zijne heilige kerk uit de bekeerde Joden en de Heidenen worden aangegrepen.

11. Wacht elkaar op; rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van rondom, van alle hoeken der aarde, en vergadert u. (Ik, Uw Profeet, o HEERE! smee U voor Uwe heilige gemeente, terwijl zij door de antichristelijke wereldmacht wordt benauwd; doe Uwe helden, de sterke Engelen (Ps. 103:20; 78:25. Openb. 19:11, 14), derwaarts nederdalen 1) tot het oordeel der vernietiging, daar, waar de Heidenen tot den laatsten strijd samenstromen).

Dit is ene belofte, dat Hij werktuigen verzorgen zal, die met Zijn macht gewapend zullen zijn, en die Hij te dien tijd zal doen komen in het dal Josafats, schoon Hij eerst Zijn Kerk in engten wilde brengen, om Hem te verzoeken, dat Hij het voor haar doe. Het is waarschijnlijk dat er wat buitengewoons zal zijn in het verderf van Israëls vijanden gelijk dit zijn gewone weg is, wanneer Zijn Kerk in enig uitwendig gevaar gebracht is.

12. Alzo antwoordt de Heere op dit gebed van Zijnen Profeet: De Heidenen zullen zich opmaken en optrekken tot den laatsten strijd tegen Mijne heilige stad en Mijn volk, naar het dal van Josafat (vs 7), maar het zal niet eens tot een strijd met Mijne gelovigen komen, want aldaar zal Ik zelf, de Heilige, de Rechtvaardige, en Almachtige, zitten, om te richten alle Heidenen der ganse aarde van rondom; want zij allen hebben Mijnen zegen, die hun in de prediking van het Evangelie aangeboden is, verworpen, Mijne gelovigen vervolgd en gehaat (Mark. 13:10. Matth. 24:14). Nu is de maat vol; doch de Vader oordeelt niemand, Hij heeft al het oordeel den Zoon overgegeven, omdat Hij des mensen Zoon is (Joh. 5:22, 27. Ps. 96:13; 110:6).

13. Welaan nu, gij Mijne helden! die Mijne wraak zult volvoeren: Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp geworden, de kinderen der boosheid zijn tot rijpheid gekomen. Verzamelt nu Mijne tarwe in de eeuwige schuren, en verbrandt het kaf, met onuitblusselijk vuur (Jes. 17:5 Openb. 14:15 vv. Mark. 4:29. Matth. 13:30): komt aan, daalt henen af, begint met het treden, want de pers is vol rijpe druiven, en de perskuipen lopen over. Groot is de menigte dergenen, die rijp zijn voor het oordeel. Begint dan met de volvoering van Mijn vonnis; vertreedt ze in

den persbak van Mijnen eeuwigen toorn (Openb. 19:15); want hunlieder boosheid is groot, de maat hunner zonden is vol geworden.

Even als bij het wannen, dat tot het oogsten behoort, de korrels worden afgezonderd van het kaf, het koren in de schuren wordt verzameld, maar het kaf door den wind wordt verwaaid, en het stro verbrand wordt, zo worden door het oordeel de goeden van de bozen gescheiden, de eersten in het rijk Gods voor het eeuwige leven verzameld, deze daarentegen overgegeven in den eeuwigen dood. Het oogstveld is de aarde (Openb 14:16), d. i. de bevolking der aarde, de mensheid. Het rijpzijn begon ten tijde der verschijning van Christus, op aarde (Joh. 4:35 Matth. 9:38). Met de verkondiging van het Evangelie onder alle volken nam het gericht der scheiding en beslissing (Joh. 3:18-21; 9:39) zijn begin en gaat voort met de uitbreiding van het rijk van Christus op aarde over de volken, totdat het bij de wederkomst van Christus in heerlijkheid aan het einde dezer wereld in het laatste oordeel zijn einde zal vinden.

Wanneer de ziel rijp is geworden, dan zal de uitvoering van de straf niet langer uitgesteld worden, maar de grootheid van de zonden zal zichtbaar vertoond worden in de grootheid van de oordelen en straffen. Hiermee wordt vanwege de rijpheid en grootheid der boosheid dit bevel gegeven.

14. Menigten, menigten, ontelbare scharen van heidenen zie ik verzameld in het dal des dorswagens, in het dal Josafats, de plaats, waar de Heere het laatste oordeel zal houden (vs. 7, 17) want de dag des HEEREN is nabij in het dal des dorswagens, des oordeels.

15. De zon en maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haren glans ingetrokken (Hoofdst. 2:10; 3:4. Matth. 24:29. Luk. 21:25 vv. Openb. 6:12. Ezech. 32:7).

Het plaats hebben van het gericht zien wij hier niet; de Profeet spaart ons oog; wij horen alleen aan het einde het woord van den hoogsten Rechter, dat Zijn volk nu tot kennis van zijnen God zal komen.

Daar de Profeet hier verhaalt, wat hij in den geest als aanwezig gezien heeft, staat hier de tegenwoordige tijd in plaats van de verledene.

Wat ook het vermaak en de genietingen van Gods vijanden mogen zijn, wanneer Hij nochtans met hen komt richten, dan zullen alle hun vertroostingen en toevluchten van hemel of aarde hen begeven, en alle dingen hen toornig aanzien. Dat wordt te kennen gegeven in dat de zon en maan zwart worden en de sterren hun glans intrekken. Deze schepselen zullen hun lust en troost weigeren; dat zal alle dagen op aarde donker maken en die vreeslijke gerichten zullen hen verschrikken.

16. En de HEERE zal even als een leeuw, die op zijn buit losgaat uit Zion, de plaats, waar Zijne heerlijkheid onder Zijne gelovige gemeente woont, brullen, en uit Jeruzalem Zijne donderende stem geven ten teken van den aanvang des gericht, zodat hemel en aards, over welke nu ook het vonnis der vernietiging zal worden uitgesproken beven zullen (Job 9:6); maar de HEERE zal de toevlucht Zijns volks tegen alle verdere vijandschap der wereld en

tegen alle verschrikkingen van het vreeslijk gericht zijn, en Hij zal de sterkte der ware kinderen Israëls zijn, die hun klederen hebben gewassen in het bloed des Lams. Zij worden verzameld in het hemelse Jeruzalem bij hunnen Heere.

17. En gijlieden, Mijne gelovige kinderen, zult dan door zulk ene verlossing uit allen nood levendig weten, dat Ik, de HEERE, uw God ben, wonende in zichtbare heerlijkheid, op Zion, den berg Mijner heiligheid, in het midden van Mijne waarlijk heilige gemeente uit Joden en Heidenen (Ezech. 34:30); en Jeruzalem, de alsdan geheiligde en verheerlijkte stad van Mijn Woord en Sacrament, zal, daar Ik met Mijne verhoogde gemeente daar eeuwig zal vertoeven, ene heiligheid zijn, en vreemden, ongelovige Joden of Heidenen, dieven, hoereerders of leugenaars (Jes. 35:8. Openb. 22:15) zullen niet meer door haar doorgaan, maar alleen rechtvaardigen zullen er in wandelen, wier namen zijn geschreven in het boek des levens (Jes. 60:21. Zach. 14:21. Openb. 20:15; 21:27).

Er wordt een sterk bewogen, waarlijk dramatisch leven gevonden in de voorstelling van den Profeet. Nu eens laat hij Jehova spreken, dan weer vernemen wij zijne eigene stem.

Evenmin als het aardse dal Josafats, het noordelijk gedeelte van het dal Kedron (?), als de plaats kan gedacht worden, waar allen, die het rijk van God, de kerk van den Heere Jezus Christus, haten en vervolgen, zullen verzameld worden ten gerichte en ter verderving, evenmin in de nauwe ruimte van het aardse Jeruzalem hier als de ruimte gedacht, waar de Heere wonen zal bij Zijne verlostte en verheerlijkte gemeente. Jeruzalem is de plaats, waar die heerlijkheid Gods in het midden van Zijn volk aanwezig is. Het aardse Jeruzalem in het Oude Testament is voorbeeld. Gedeeltelijk is de Christelijke kerk waarin de Heere wel onzichtbaar, maar wezenlijk en werkelijk in Woord en Sacrament onder Zijne gemeente woont. In volle waarheid is dit het nieuwe Jeruzalem, dat met den Heere Christus van den hemel komt, in Openb. 21 en 22 beschreven is, en ook hier door Joël is voorzien, Of dit nieuwe Jeruzalem op de nog onvernieuwde aarde zal wederkomen tot ene plaats der verberging der geheiligde en verheerlijkte Christenen, zodat de Heere met Zijne gemeente van daar duizend jaren over de wereld zal heersen (Openb. 20), en dit dan alleen van de onvernieuwde aarde op de vernieuwde zal overgaan, of dat, gelijk anderen menen, dit nieuwe Jeruzalem eerst zal worden opgericht, nadat het oordeel geëindigd is, kan hier nog niet worden beslist; dit zal ook eerst wel ten volle beslist worden, wanneer de gebeurtenissen zelf dit doen. Gewichtiger dan deze vraag is het, dat wij dagelijkse hoe langer hoe meer naar dat Jeruzalem leren verlangen.

18. En het zal te dien dage, nadat het oordeel over het rijk der wereld geëindigd is, geschieden in het heerlijk land van Mijn uitverkoren volk, d. i. op de nieuwe aarde, dat de bergen, nu zo onvruchtbaar, van {a} zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen die nu kaal zijn, zullen tot vette weiden worden en van melk vlieten 1), en alle stromen van Juda, het land, waar Mijne verlostte gemeente zal wonen, zullen niet meer, als vroeger toen zij in den zomer dikwijls verdroogden, een beeld van den vloek op aarde, en een middel tot zware bestraffingen zijn, gelijk gij dat ook zelf hebt ondervonden (Hoofdst. 1:20), maar zij zullen in eeuwigheid vol van water gaan, zodat de vloek geheel van de aarde is weggenomen, en de heerlijkheid van het Paradijs zal zijn teruggekeerd, en er zal ene fontein van geestelijk water des levens (Joh. 4:10; 14:7, 28) uit het huis des HEEREN, den troon van God en het Lam in het nieuwe door

God op de aarde nedergelaten Jeruzalem uitgaan, water, zuiver als kristal (Openb. 22:1), en deze fontein zal overal Goddelijk leven verspreiden, zelfs over de eertijds onvruchtbaarste plaatsen, zij zal het dal van Sittim bewateren, het Acaciëndal, dat gedeelte van de Jordaanvlakte, dat boven aan de Dode zee gelegen is, waar het volk van Israël vóór het uittrekken in het land voor de laatste maal zich legerde (Num. 25:1. Joz. 3:11) en zo genoemd naar de Acaciën, die ook in den droogsten grond groeien. Aan beide zijden van dezen Goddelijken stroom zal de boom des levens wassen, die twaalf malen in elk jaar, iedere maand, zijne vruchten draagt. en wiens bladeren dienen tot genezing der Heidenen (Openb. 22:1 vv. 7:17. Zach. 14:8. Ezech. 47:7-12).

{a} Amos 9:13.

1) Even als de wijn het hart der mensen laaft en versterkt, en goede zoete most van wege zijne liefelijkheid aangenaam is om te drinken, zo onderhoudt en versterkt Gods woord het geloof, en geeft in kruis en lijden krachtigen troost. De wet doet echter het tegendeel; want zij klaagt en bedreigt met den dood, maakt kleinmoedig en bevreesd. De vrees nu, welke de wet veroorzaakt, is niet alleen tegen het geloof, maar verdrijft het geloof geheel en al. Dien schrik neemt het Evangelie weg, daardoor, dat het wijst op den Middelaar en Voorbidder, den Zoon Gods, en het hart met vast vertrouwen op Gods barmhartigheid vervult. Het vertroost vervolgens het hart in kruis en bestrijdingen, maakt onverschrokken en grootmoedig, verheugd en stout in droefheid en gevaar, zo als der Apostelen voorbeeld aanwijst. Wat hier gezegd wordt van beken vol water, doelt daarop, dat het Evangelie gelukkig zal voortgaan en vele vruchten aanbrengen. Want even als dorre of droge plaatsen en steden onvruchtbaar zijn, zo groeit en bloeit alles, waar water is. Alzo zegt hij, dat, waar het Evangelie wordt gehoord, ook vele schone vruchten zullen volgen; want de Heilige Geest is daarbij en daarnevens, deze tooit en versiert de Zijnen niet met enerlei, maar met velerlei gaven. Even als het bij een levende bron en een levend water aangenaam is en schoon voor het gezicht, daar de bloemen, bomen en zaadvelden de grote hitte der zon niet gevoelen, zo ook waar de vrolijke stem van het Evangelie klinkt, daar worden vele en velerlei vruchten en goede werken voortgebracht.

God zal zo goedertieren en milddadig zijn omtrent het bekeerde Israël, dat zij geen overvloed noch verscheidenheid van tijdelijke weldaden ontbreken zullen, hetwelk getoond wordt in dat hun bergen druipen zullen van zoeten wijn en hun heuvelen met groene weiden voor de kudden, om een overvloed van melk voort te brengen: ook zullen zij een overvloed van water hebben, hetwelk menigmaal heel schaars was in die landen. Hier wordt nu bijgevoegd, dat deze overvloed vergezelschap zou zijn met geestelijke goederen en verkwikkingen, door het Evangelium, welke voort zouden vloeien niet alleen tot hun verlustiging en vertroosting, maar ook ten goede van de volken rondom en zelfs tot degenen, wier toestand allerhopeloos scheen te zijn.

Christus is deze fontein. Zijn lijden, Zijne verdiensten en genade zuiveren, verfrissen en maken vruchtbaar. Zij wordt gezegd het dal van Sittim te bewateren, ene droge en ver afgelegene vallei. De genade des Evangelies vloeiende van Christus, zal gaan tot de heidenwereld, tot de meest verwijderde streken, en ze overvloedig maken in vruchten der gerechtigheid. De genade is ene fontein, overvloeiende, altijd vloeiende, waaruit wij bij

voortdurend mogen scheppen, zonder voor verdroging te vrezen. Het water komt van den Heeren huis. Zij, die deelgenoten willen zijn van de beloofde genade en zegeningen, moeten vlijtig de ingestelde ordeningen waarnemen, en van het huis des Heeren daarboven, van Zijn hemelsen tempel, komt al het goed, dat wij dagelijks ondervinden en dat wij eeuwig hopen te genieten. .

19. Egypte, het toonbeeld van alle machten der wereld, die het Godsrijk haten, zal, met alle vijanden Gods (vs. 13), tot verwoesting worden, en Edom, het toonbeeld van alle afgevallene valse broeders (Obadja 1:1 Jes. 34:13. Jer. 49:7 vv. Ezech. 32) zal worden tot ene woeste wildernis, om het geweld, dat zij beiden hebben gedaan aan de kinderen van Juda, de uitverkorenen Gods van alle tijden, en daardoor aan God zelven, in welker land zij door de meest verschillende tijden heen onschuldig bloed vergoten hebben, de Egyptenaren bijv. bij den kindermoord (Ex. 1:16), de Edomieten bijv. bij het afvallen van Juda onder Joram (2 Kon. 8:21), en meermalen (Amos 1:11. Obadja 1:10. Matth. 2:19).

Wanneer de Profeet hier nogmaals het eeuwig verderf noemt, dat Egypte en Edom, hier alleen genoemd als voorbeelden van alle vijanden van het Godsrijk, treffen zal, wil de Profeet niet nog iets nieuws toevoegen aan het boven vermelde laatste oordeel over alle heidenen. Hij wil tegenover de heerlijkheid van het volkomen Godsrijk nog eens het eeuwig verderf stellen van allen, die zich van den beginne af vijandig tegenover het Godsrijk plaatsen, en aantonen, hoe alle misdaad, die te enigen tijd tegen de kinderen Gods bedreven is, aan het einde zal worden gewroken.

Egypte en Edom zijn voor den Profeet Joël de antigoddelijke wereldmachten, die het op het verderf van de Kerk hebben toegelegd. Egypte en Edom waren immer de grote verdrukkers van Israël geweest. Uit Egypte waren zij verlost en van de Amelekieten, uit Edom afkomstig, waren zij verlost, maar immer bleven deze de vertegenwoordigers dergenen, die het op Gods volk hadden gemunt. Daarom voorspelt de Profeet hier de verlossing van die vijanden, op zodanige wijze, dat deze gans en al verdelgd zullen worden. Daarmee zal ook de bloedschuld, die op aarde rustte, uitgewist worden.

20. Maar Juda zal blijven in eeuwigheid, en Jeruzalem van geslacht tot geslacht.

21. En Ik zal voor de ware kinderen Gods uit Israël en de Heidenen hunlieder door de vijanden in zovele vervolgingen vergoten bloed (Openb. 16:6) reinigen, dat Ik niet in den vroegeren tijd gereinigd had, wat nog ongewroken was zal Ik in dien dag des oordeels niet ongewroken laten (Openb. 16:10); en de HEERE de Almachtige, eeuwige Vader van onzen Heere Jezus Christus, zal als Koning der heerlijkheid zichtbaar en eeuwig wonen onder Zijn verlost en verheerlijkt volk uit Joden en Heidenen (Openb. 7:4, 9) op Zion, in het nieuwe Jeruzalem en op de nieuwe aarde. Dan zal men zeggen: Ziet de tabernakel Gods is bij de mensen (Openb. 21).

Met zulke wonderbaar heerlijke beloften sluit onze Profeet zijne profetie. Eerst heeft hij leed verkondigd en zwaren jammer, daarna vreugde en heerlijkheid, ene heerlijkheid, waarop zelfs wij nog hopen wachtten, dat de Heere zichtbaar zal wonen op Zion. En wat deze beide delen

verbindt, is de bekering van het volk. Deze bekering heeft alle leed in vreugde en allen jammer in heerlijkheid veranderd.

Tegenover de ellende, die aan de vijanden van God zal overkomen, stelt de Heere hier de zekerheid en veiligheid van zijn volk. De Heere zal zich keren tegen Zijne vijanden, maar te Zion, op den berg Zijner heiligheid zal Hij wonen, om immer voor Zijn volk een sterke toevlucht te wezen, om altijd Zijn volk met Zijne zegeningen genadig te zijn.

SLOTWOORD OP HET BOEK JOEL.

De Profeet Joël, een der oudsten van Israëls profeten, bevestigt inzonderheid dat een Profeet over alle tijden heen ziet.

Wel is zijn Boek klein van inhoud, maar de meest grootse gedachten over de toekomst en de voltooiing van het Godsrijk worden er in gevonden.

Door Gods Geest gedreven spreekt hij ja, in verband met de plaag, welke God Zijn volk had toegezonden, over de wegneming van tijdelijke oordelen, maar bovenal ziet hij tot in de verste toekomst, tot aan het einde der eeuwen.

Hij spreekt daarom van de volle uitstorting des H. Geestes, van de vernietiging van alle vijanden van Christus kerk en van een vastheid en zekerheid voor allen, die door Gods genade zijn verlost en toegevoegd tot de Kerk, die zalig wordt.

Het is daarom zeer waar opgemerkt, dat later Jesaja, Zacharia, Ezechiël en de Openbaring van Johannes zijne Godsgedachten steeds duidelijker uitdrukken en uitwerken.